

Plán péče o přírodní rezervaci Coufava

**na období
2022 – 2031**

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo: 632
kategorie ochrany: přírodní rezervace
název území: Coufavá
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno: výnos
orgán, který předpis vydal: Ministerstvo kultury ČR
číslo předpisu: 7033/76
datum platnosti předpisu: 1. 4. 1976
datum účinnosti předpisu: 29. 10. 1976

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj: Jihomoravský
okres: Brno-venkov
obec s rozšířenou působností: Šlapanice
obec s pověřeným obecním úřadem: Šlapanice
obec: Vranov
katastrální území: Vranov u Brna

Přílohy:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území
M2 – Letecký snímek s vyznačením ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 785407 Vranov u Brna

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
365/30	-	lesní pozemek	-	460	2285121	221999
Celkem						221999

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo nebylo vyhlášeno – to znamená, že je tvořeno ze zákona územím do vzdálenosti 50 m od hranic ZCHÚ.

Přílohy:

M3 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	22,20			
vodní plochy			zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty				
orná půda				
ostatní zemědělské pozemky				
ostatní plochy			nepłodná půda	
			ostatní způsoby využití	
zastavěné plochy a nádvoří				
plocha celkem	22,20			

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park:	není
chráněná krajinná oblast:	není
přírodní park:	není
jiný typ chráněného území:	ÚSES – RBC Jelení skok
<u>Natura 2000</u>	
ptačí oblast:	není
evropsky významná lokalita:	CZ0624132 Údolí Svitavy

1.6 Kategorie IUCN

IV. - území pro péči o stanoviště nebo druhy.

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Přirozené smíšené porosty na brněnské vyvěřelině.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

A. ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
L5.1 – Květnaté bučiny	99	Plošně nejrozšířenější biotop. Jedná se o lesy s dominancí buku lesního pokrývající mírné i strmější svahy a vlhčí žleby po celém ZCHÚ. Ve stromovém patře jsou dále přimíšeny dub zimní, habr obecný, lípa srdčitá, javor mlč, javor klen, borovice lesní, jedle bělokorá, ale také smrk ztepilý a modřín opadavý. Keřové patro není vlivem silného zástínu téměř vyvinuto, s výjimkou plochy po větrné kalamitě zarostlé z velké části bezem černým i bezem červeným. V bylinném patru se uplatňují např. ostřice chlupatá, bažanka vytrvalá, strdivka jednokvětá, mařinka vonná, česnáček lékařský, kyčelnice cibulkonosná, šťavel kyselý, bika bělavá aj., plošně se zde ale také vyskytuje invazní neofyt netýkavka malokvětá.
L3.1 – Hercynské dubohabřiny	1	Lesy s převahou habru obecného, dubu zimního a významnou příměsí lípy srdčité, nacházející se na prudkých místy kamenitých svazích v J výběžku ZCHÚ. Ve stromovém patře se dále objevují javor mlč a třešeň ptačí, keřové patro takřka chybí. V bylinném podrostu se vyskytují např. ostřice prstnatá, bika bělavá, lipnice hajní, zvonek broskvolistý, konvalinka vonná, hrachor černý, ještěrba zední, jahodník obecný, plicník tmavý, rozrazil lékařský aj.

Pozn.: Okrajově je zastoupen též biotop L7.1.

B. druhy

a) rostliny

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení Červený seznam / vyhl. č. 395/1992	popis biotopu druhu
houby			
bochníček potoční (<i>Adelphella babingtonii</i>)	vzácně	CR / -	na mokřím dřevu ponořeném v čisté proudící vodě lesních potůčků
miladinka vodní (<i>Miladina lecithina</i>)	vzácně	CR / -	na vodou nasáklém dřevu spadlých větví a kmenů v proudící vodě
pavučinopórka brvitá (<i>Porotheleum fimbriatum</i>)	vzácně	CR / -	na tlející větvi buku
pórnatka hnědobílá (<i>Donkioporia albidofusca</i>)	vzácně	CR / -	na tlejících kmenech jedle bělokoré
pórnatka slámožlutá (<i>Gelatoporia subvermispora</i>)	vzácně	CR / -	na kmenech jedle, výjimečně buku
škrobnatec terčovitý (<i>Aleurocystidiellum disciforme</i>)	vzácně	CR / -	na borce starých, prosychajících dubů
trepkovitka šafránová (<i>Crepidotus crocophyllus</i>)	vzácně	CR / -	teplomilný druh teplých lužních lesů, který se šíří i do dubohabřin a vzácněji i do bučin
troudnatec iberijský (<i>Pilatoporus ibericus</i>)	velmi vzácně	CR / -	na vyvráceném kmeni buku

slizečka chlupatá (<i>Xerula melanotricha</i>)	vzácně	EN / KO	na silně zetlelém dřevě jehličnanů, zejména jedlí
bolinka černohnědá (<i>Camarops tubulina</i>)	velmi vzácně	NT / KO	v podhorských a horských jedlobučinách
hlívička jedlová (<i>Hohenbuehelia abietina</i>)	vzácně	DD / KO	tlející kmeny jedlí v pokročilém stádiu rozpadu
byliny			
okrotice dlouholistá (<i>Cephalanthera longifolia</i>)	vzácně	C3 / O	v jižní polovině území na světlínách
vemeník dvoulistý (<i>Platanthera bifolia</i>)	vzácně	C3 / O	prosvětlené bučiny
lilie zlatohlavá (<i>Lilium martagon</i>)	vzácně	C4a / O	světlejší dubohabřiny
medovník meduňkolistý (<i>Melittis melissophyllum</i>)	vzácně	C4a / O	světlejší dubohabřiny
dřeviny			
jedle bělokorá (<i>Abies alba</i>)	roztroušeně	C4a / -	po celém území, zejména ve střední, severní a jižní části

Stupeň ohrožení dle Červeného seznamu hub (makromycetů) České republiky (kolektiv autorů, 2007):
CR - kriticky ohrožený, EN - ohrožený, VU - zranitelný, NT - téměř ohrožený, DD - dosud nedostatečně
prostudovaný

Stupeň ohrožení dle Červeného seznamu cévnatých rostlin ČR (Danihelka J. & Chrtek J. & Kaplan Z., 2012):
A1 - vyhynulé, A2 - nezvěstné, A3 - nejasné případy vyhynutí, C1 - kriticky ohrožené, C2 - silně ohrožené,
C3 - ohrožené, C4a - vzácnější taxony vyžadující zvláštní pozornost (méně ohrožené), C4b - vzácnější taxony
vyžadující zvláštní pozornost (dosud nedostatečně prostudované)

Stupeň ohrožení dle vyhl. č. 395/1992 Sb.: KO - kriticky ohrožený, SO - silně ohrožený, O - ohrožený

b) živočichové

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení Červený seznam / vyhl. č. 395/1992	popis biotopu druhu
brouci			
kovařík fialový (<i>Limoniscus violaceus</i>)	ojediněle	CR / -	zejména přízemní dutiny starých listnatých stromů
obojživelníci			
mlok skvrnitý (<i>Salamandra salamandra</i>)	ojediněle	VU / SO	stinné báze svahů v okolí pramenišť a vodních toků
ptáci			
holub doupnák (<i>Columba oenas</i>)	ojediněle	VU / SO	staré listnaté lesy s doupnými stromy
lejsek malý (<i>Aleurocystidiellum disciforme</i>)	8 zpívajících samců	VU / SO	staré listnaté lesy s doupnými stromy

Stupeň ohrožení dle Červeného seznamu ohrožených druhů ČR - bezobratlí (Farkač J., Král D. & Škorpík M., 2005): CR - kriticky ohrožený, EN - ohrožený, VU - zranitelný, NT - téměř ohrožený, LC - málo dotčený

Stupeň ohrožení dle Červeného seznamu ohrožených druhů ČR - obratlovci (Chobot K. & Němec M., 2017):
CR - kriticky ohrožený, EN - ohrožený, VU - zranitelný, NT - téměř ohrožený, LC - málo dotčený, DD - dosud
nedostatečně prostudovaný

Stupeň ohrožení dle vyhl. č. 395/1992 Sb.: KO - kriticky ohrožený, SO - silně ohrožený, O - ohrožený

C. útvary neživé přírody

Na prudších svazích vystupují místy nad povrch drobné skalní výchozy tvořené brněnským granodioritem, tyto útvary však nejsou předmětem ochrany. Zejména na bázích těchto svahů

se pak vyskytují volně roztroušené kameny. Zvláštní pozornost si zasluhují také prameniště a vlhké žlíbky.

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

A. typy přírodních stanovišť

kód a název typu přírodního stanoviště	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu typu přírodního stanoviště
9130 – Bučiny asociace <i>Asperulo-Fagetum</i>	99	Lesy s dominancí buku lesního pokrývající mírné i strmější svahy a vlhčí žleby po celém ZCHÚ. Přimíšeny jsou dub zimní, habr obecný, lípa srdčitá, javor mléč, javor klen, borovice lesní, jedle bělokorá, ale také smrk ztepilý a modřín opadavý.
9170 – Dubohabřiny asociace <i>Galio-Carpinetum</i>	1	Lesy s převahou habru obecného, dubu zimního a významnou příměsí lípy srdčité, nacházející se na prudkých místy kamenitých svazích v J výběžku ZCHÚ. Ve stromovém patře se dále objevují javor mléč a třešeň ptačí.

B. evropsky významné druhy a ptáci

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení Červený seznam / vyhl. č. 395/1992	popis biotopu druhu
brouci			
kovařík fialový (<i>Limoniscus violaceus</i>)	ojediněle	CR / -	zejména přízemní dutiny starých listnatých stromů

Stupeň ohrožení dle Červeného seznamu ohrožených druhů ČR - bezohratlí (Farkač J., Král D. & Škorpík M., 2005): CR - kriticky ohrožený, EN - ohrožený, VU - zranitelný, NT - téměř ohrožený, LC - málo dotčený

Stupeň ohrožení dle vyhl. č. 395/1992 Sb.: KO - kriticky ohrožený, SO - silně ohrožený, O - ohrožený

1.9 Cíl ochrany

Hlavním cílem je zajistit nerušený přirozený vývoj starých bučin s vtroušenou jedlí a menšího segmentu dubohabřin, jakožto prostředí vytvářejícího optimální životní podmínky pro některé vzácné druhy rostlin, hnízdní možnosti pro vybrané druhy ptáků či úkryty pro zimování některých netopýrů. Doplnkovým cílem je zabezpečení ochrany doupných stromů a veškeré odumřelé dřevní hmoty v celé této lokalitě. V dlouhodobém časovém horizontu je rovněž důležitá snaha o zachování alespoň minimálního podílu vzácných dřevin v druhové skladbě zdejších porostů (to se týká zejména jedle bělokoré a třešně ptačí) a dále postupná eliminace geograficky nepůvodních druhů dřevin jako jsou douglaska tisolistá, pajasan žláznatý, jírovec maďal a ořešák královský.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Přírodní rezervace Coufava se nachází v rozlehlém komplexu lesa cca 200 m severovýchodně od městské části Brno-Útěchov a zhruba 800 m západně od města Adamov. Rozprostírá se v morfologicky členitém terénu, přesněji na zvlněném plošším hřbetu přecházejícím v jižní části do dvou výběžků, z nichž západní spadá prudkými svahy přímo k potoku Coufava, zatímco východnější klesá strmě do Mokrého žlíbku nad městem Adamovem. Údolí vodní toku Coufava ohraničuje celé ZCHÚ z JZ strany, přičemž přilehlé svahy vypínající se nad tímto potůčkem jsou zbrázděny několika mělkými i hlubšími žleby. Rozpětí nadmořských výšek se v této rezervaci pohybuje od 370 m n. m. do 490 m n. m.

Z geomorfologického hlediska je území součástí hercynského systému a spadá do provincie Česká vysočina, subprovincie Českomoravská soustava, oblasti Brněnská vrchovina, celku Dražanská vrchovina, podcelku Adamovská vrchovina a okrsku Soběšická vrchovina. Jedná se o morfologicky výraznou vrchovinu s převahou svahových tvarů, jejichž zarovnaný povrch je vyklenut neotektonickými pohyby do tvaru klenby. Průlomové údolí Svitavy tvoří hluboký zářez severo-j jižního směru procházející celou Adamovskou vrchovinou. Její členitý reliéf byl způsoben posunutím tzv. karpatské geosynklinály k jihovýchodnímu okraji Českého masívu. Lokalita je rozčleněna příčnými údolím, které jsou tektonického založení a byly dotvořeny působením erozí pokryvných svahovin. Jak již uvedeno výše, jižní až jihozápadní okraj přírodní rezervace je ohraničen výrazně zařezaným údolím potoku Coufava, kterým probíhá ověřený tektonický zlom. Severozápadní okraj rámuje žleb vybíhající až pod nejvyšší bod ZCHÚ. Severovýchodní hranice až k lesní cestě Kroucená vede prudším svahem víceméně kolmo na vrstevnice a dále pak vymezuje okraj menší plošiny. Východní cíp chráněného území pak vybíhá do úžlabiny s prameništěm, která pokračuje jako tzv. Mokrá žlábek.

Z hlediska regionální geologie je možno ZCHÚ začlenit do brněnského masívu, horninového typu Blansko, který reprezentují dva podtypy – neutrální amfibolicko-biotitický granodiorit (východní část) a biotitický kyselý granodiorit (západní část). Hranice mezi nimi probíhá téměř středem ZCHÚ. Makroskopicky je hornina šedá, místy narůžovělé barvy, drobnozrnná, hypautomorfně skvrnitá. Nejvíce se na jejím složení podílejí plagioklas (57,3 %), křemen (15,8 %) a draselné živce (14,3 %). Tmavou součást horniny tvoří biotit (1,3 %) a amfibol (2,2 %). Sekundární minerály (asi 9,1 %) jsou tvořeny titanitem, apatitem, zirkonem, opákními minerály, kalcitem, deficitem a minerály zoisit-epidotové skupiny. Při severním okraji ještě granodioritem proniká do území žila dioritového porfyritu v SSZ-JJV směru.

Z hlediska pedologického převažují v PR Coufava hnědé kyselé půdy, které se tvoří nad eluviem granodioritu a deluviálními uloženinami, pomístně s překryvem sprašových hlín a svahovin různé mocnosti. Nad kamenitým až balvanitým diluviem se vyvinuly rankry a erozní formy hnědých kyselých půd. Kolem potůčků se nad nivními uloženinami utvořily gleje. V dolních částech jsou zvětraliny granodioritu a deluviální sedimenty pokryty výše již uvedenou erozivní formou hnědých kyselých půd, v horní části svahu se nad granodioritem vyskytují hnědé půdy silně kyselé. Na místech výstupu skalního či zvětralého podloží na povrch se vyskytují mělké půdy v iniciálních stádiích vývoje – litosoly a rankry. V SZ části ZCHÚ se nachází místy překryvy sprašových hlín.

Z hlediska klimatického se jedná o mírně teplou oblast MT 11 (Quit 1986). pro kterou je charakteristické dlouhé, teplé a relativně vlhké léto, delší přechodné období s mírně teplým

jarem i podzimem a krátká, mírně teplá zima s krátkým trváním sněhové pokrývky. Podnebí je zde mírně teplé a mírně suché. Průměrná roční teplota se pohybuje v intervalu 7-7,5 °C. Oblast má průměrně 40-50 letních dní a 140-160 dní s průměrnou denní teplotou nad 10 °C. Ledových dnů během roku bývá 30-40 a mrazových dnů 110-160. Průměrný počet dní se srážkami nad 1 mm je 90-100 a průměrný počet dní se sněhovou pokrývkou je 50-60. Během roku je zde přibližně 40-50 jasných dní a 120-150 zamračených dní. Nejnižší průměrné teploty byly zaznamenány v měsíci lednu -2,0 až -3,0 °C. Dlouhodobý průměr srážek v sousedním Vranově je 610 mm, většina z nich však spadne v letním období, což může být nepříznivé pro doplňování zásob podzemních vod. Převládají zde severozápadní větry, v zimě však také jihovýchodní. V důsledku morfologie terénu nedalekého údolního zářezu Svitavy dochází ke značným rozdílům v radiačních poměrech, kdy spodní část svahů a údolního dna je zastíněná a horní části svahů jsou naopak osluněné. V důsledku rozdílného množství slunečního záření dochází ke stékání ochlazujícího se vzduchu a jeho hromadění na dně údolí. Místní charakteristické teplotní inverze tak zapříčiňují, že minimální teploty v údolích jsou podstatně nižší než na hřebtech a plošinách. Průvan způsobený dopravním ruchem (intenzivní železniční i automobilová doprava) však teplotní inverze značně oslabuje a narušuje tak přirozený topoklimatický režim údolí.

Celá lokalita je odvodňována potokem Coufava a několika jeho bezejmennými levobřežními přítoky přímo do řeky Svitavy. Hydrologické poměry přírodní rezervace jsou charakteristické sezonním doplňováním zásob podzemních vod, přičemž vydatnost pramenů je největší v březnu a dubnu a nejmenší v září až listopadu. Průměrný specifický odtok podzemních vod charakteristický pro okolí ZCHÚ je na km² 0,6-1,0 l/s. Trvalý soustředěný povrchový odtok představuje potok Coufava protékající JZ okrajem území a spolu s ním pak také prameniště v Mokřím žlábku.

Podle regionálně fytogeografického členění České republiky (Skalický in Hejný at Slavík, 1988) náleží chráněné území do fytogeografického obvodu Českomoravské mezofytikum, kde je součástí fytogeografického okresu 68 – Moravské podhůří Vysočiny. Dle biogeografického členění ČR (Culek a kolektiv 1996) patří PR Coufava do bioregionu 1.24 Brněnského ležícího na rozhraní termofytika a mezofytika, při východním okraji hercynské biogeografické podprovincie. Potencionální přirozenou vegetaci by zde tvořily ponejvíce rekonstrukční jednotky květnatých bučin (*Eu-Fagion*), v teplejších polohách na bázích svahů by se pak vyskytovaly dubo-habrové háje (*Carpinion betuli*) společně s ostrůvky acidofilních doubrav (*Quercion robori-petraeae*).

Přírodní rezervace Coufava je součástí rozsáhlejšího komplexu pahorkatinného lesa. Poloha území, geologické podloží a členitý terén zde podmiňují složení flóry převážně přechodného charakteru. Dochází tu k prolínání rostlinných druhů termofytika a mezofytika i k sestupování horských a podhorských druhů do ostře zaříznutých žlebů a inverzních poloh. Pro jižně až západně exponované svahy údolního zářezu Svitavy je typické pronikání teplomilných druhů východoevropských a jihoevropských lesů (tzv. Subpanonicum moravského předhůří Českomoravské vrchoviny) řimbaby chocholičnaté (*Pyrethrum corymbosum*) a okrotice dlouholisté (*Cephalanthera longifolia*), naopak zde zcela chybí východoalpský druh brambořík nachový (*Cyclamen purpurascens*). Díky členitosti terénu a inverzním polohám se sem dostávají také druhy boreální jako např. věsenka nachová (*Prenanthes purpurea*). Na sprašových překryvech se pak vyskytuje typický druh východokarpatských bučin a jedlin ostřice chlupatá (*Carex pilosa*). Významně je zde zastoupena též kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*) a dále subboreální druh jahodník obecný (*Fragaria vesca*). V důsledku masivního úbytku jedle spojeného s jejím dřívějším plošným odumíráním (60. léta minulého století) došlo v synusii podrostu k postupnému pronikání světlomilných druhů. V pozměněných mezotrofních travobylinných společenstvech tak dnes převažují lipnice hajní

(*Poa nemoralis*), strdivka jednokvětá (*Melica uniflora*), bika bělavá (*Luzula luzuloides*), výše již zmíněná ostřice chlupatá (*Carex pilosa*), dále se hojně vyskytují mařinka vonná (*Galium odoratum*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), jaterník podléška (*Hepatica nobilis*), plicník lékařský (*Pulmonaria officinalis*), pryšec chvojka (*Euphorbia cyparissias*) aj. Na vypuklých svazích se daří teplomilným druhům jako jsou smolníčka obecná (*Lychnis viscaria*), vzácně pak samorostlík klasnatý (*Actaea spicata*), kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*), podbílek šupinatý (*Lathraea squamaria*) a žindava evropská (*Sanicula europaea*). Z dalších typických druhů dubových bučin se v PR uplatňují mezofilní kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), hrachor jarní (*Lathyrus vernus*), violka lesní (*Viola reichenbachiana*) atd. Z nitrofilních druhů je možno uvést bažanku vytrvalou (*Mercurialis perennis*), kopytník evropský (*Asarum europaeum*), pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), kakost smrdnutý (*Geranium robertianum*) aj.

Listnaté a smíšené lesní porosty tvoří v ZCHÚ převážně přírodě blízká až přirozená lesní společenstva 3. a 4. ojedinele i 2. (jižní výběžek) vegetačního stupně. Převažuje v nich buk lesní (*Fagus sylvatica*) společně s dubem zimním (*Quercus petraeae*) a habrem obecným (*Carpinus betulus*), dále je zastoupena lípa srdčitá (*Tilia cordata*), z jehličnanů pak především jedle bělokorá (*Abies alba*). Zbývající zastoupení dřevin je tvořeno borovicí lesní (*Pinus sylvestris*) a dnes již pouze vtroušeným smrkem ztepilým (*Picea abies*), který byl v minulém decenniu jednotlivým výběrem z velké části rezervace odstraněn. V příměsi se dále vyskytuje jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), javor mléč (*Acer platanoides*), jilm horský (*Ulmus glabra*) a geograficky nepůvodní modřín opadavý (*Larix decidua*). Starší smíšené porosty, které se nacházejí ve stádiu optima až rozpadu (17. věkový stupeň), tvoří převážnou část rezervace. Je v nich patrný výrazný úbytek jedle, klesá i zastoupení borovice a dochází k vývratům buků, s čímž souvisí i snižující se zakmenění těchto porostních skupin. V podúrovni se v takto prosvětlených částech lesa více prosazuje habr a na světlinách vzniká převážně bukové přirozené zmlazení s příměsí ostatních dřevin PDS, které však jen v sporadicky přechází do fáze nárostů. Jejich odrůstání pod clonou mateřského porostu nebo na vzniklých světlinách je do značné míry limitováno škodami působenými spárkatou zvěří (okus terminálních i bočních výhonů zejména muflonů případně i srnčí zvěří). Dub zimní se v těchto starých porostech vyskytuje jednotlivě nebo v malých skupinkách, jilm horský pak obsazuje především studenější a vlhčí partie hlubších žlebů. Keřové patro zde není prakticky vyvinuto, v prosvětlených okrajích, terénních depresích a na bohatějších stanovištích (např. s dřívějším větším podílem jehličnanů) se však objevuje nežádoucí bez černý (*Sambucus nigra*). Ten dominuje zejména na ploše rozsáhlého vývratiště v severní části ZCHÚ, vytvořeného zde roku 2010 vichřicí Antonín. Dalším problematickým a silně nežádoucím druhem na této ploše je invazní geograficky nepůvodní pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*), který sem byl zřejmě zanesen větrnými poryvy krátce po vichřici. Mladší porosty (7. a 8 věkový stupeň) se nacházejí především v SV okraji ZCHÚ. Jsou stejnověké, málo prostorově i druhově diferencované, tvořené dominujícím bukem s příměsí habru, lípy, dubu zimního a javoru mléče. Zbývající mladé kmenoviny pak tvoří úrovnovou až podúrovnovou etáž shora popsanych porostů starších. Jsou většinou prostorově i věkově rozrůzněné, což je do značné míry dáno řidším zápojem a také nízkým zakmeněním horní etáže porostu, tedy intenzitou pronikajícího světla do podúrovně (spodní etáže).

Podle fytocenologické koncepce, uplatňované v projektu Evropské unie Natura 2000, se zařazují přirozené vegetační formace PR Coufava do následujících biotopů:

L3.1: Hercynské dubohabřiny

Fytocenologický svaz: *Carpinion betuli*

Natura: 9170 Dubohabřiny asociace *Galio-Carpinetum*

L5.1: Květnaté bučiny

Fytocenologický svaz: *Fagion sylvaticae*

Natura: 9130 Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*

Okrajově je zastoupen též biotop L7.1 – Suché acidofilní doubravy (jedná se o drobný segment převážně dubového lesa v JZ výběžku rezervace).

L3.1 Hercynské dubohabřiny tvoří ucelenou enklávu prosvětlených lesů v jihozápadním cípu ZCHÚ. Jedná se o porosty s převahou habru obecného (*Carpinus betulus*), dubu zimního (*Quercus petraea*) a významnou příměsí lípy srdčité (*Tilia cordata*). V keřovém patře se vyskytují nižší jedinci dřevin stromového patra a dále např. líska obecná (*Corylus avellana*), zimolez pýřitý (*Lonicera xylosteum*) aj. Druhovité složení bylinného patra je proměnlivé hlavně v závislosti na vlhkosti a půdní reakci. Významnou indikační hodnotu v něm má zejména jaterník podléška (*Hepatica nobilis*), dále se vyskytují např. ostřice prstnatá (*Carex digitata*), bika bělavá (*Luzula luzuloides*), lipnice hajní (*Poa nemoralis*), zvonek broskvolistý (*Campanula persicifolia*), zvonek řepkovitý (*Campanula rapunculoides*), zvonek kopřivolistý (*Campanula trachelium*), konvalinka vonná (*Convallaria majalis*), hrachor černý (*Lathyrus niger*), jestřábník zední (*Hieracium murorum*), jahodník obecný (*Fragaria vesca*), plicník tmavý (*Pulmonaria obscura*), rozrazil lékařský (*Veronica officinalis*), rozrazil rezekvítek (*Veronica chamaedrys*), pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), mařinka vonná (*Galium odoratum*), pstroček dvoulistý (*Maianthemum bifolium*), řimbaba chocholičnatá (*Pyrethrum corymbosum*), sasanka hajní (*Anemone nemorosa*), violka lesní (*Viola reichenbachiana*), strdivka nicí (*Melica nutans*) aj.

L5.1 Květnaté bučiny jsou plošně nejrozsáhlejším biotopem v PR a krom části JZ výběžku pokrývají v podstatě celé ZCHÚ. Jedná se o lesy s dominancí buku lesního (*Fagus sylvatica*), příměs tvoří dub zimní (*Quercus petraea*), habr obecný (*Carpinus betulus*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), javor mléč (*Acer platanoides*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), jedle bělokorá (*Abies alba*), ale také smrk ztepilý (*Picea excelsa*) a modřín opadavý (*Larix decidua*). Keřové patro není vlivem silného zástínu téměř vyvinuto, s výjimkou plochy po větrné kalamitě zarostlé z velké části bezem černým (*Sambucus nigra*) a bezem červeným (*Sambucus racemosa*). V bylinném patru se uplatňují např. ostřice chlupatá (*Carex pilosa*), bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), strdivka jednokvětá (*Melica uniflora*), mařinka vonná (*Galium odoratum*), česnáček lékařský (*Alliaria petiolata*), kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), bika bělavá (*Luzula luzuloides*), pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), samorostlík klasnatý (*Actaea spicata*), netýkavka nedůtklivá (*Impatiens noli-tangere*), kaprad' samec (*Dryopteris filix-mas*), mléčka zední (*Mycelis muralis*), vraní oko čtyřlísté (*Paris quadrifolia*), lipnice hajní (*Poa nemoralis*), kokořík mnohokvětý (*Polygonatum multiflorum*), věsenka nachová (*Prenanthes purpurea*), plicník lékařský (*Pulmonaria officinalis*), krtičník hlíznatý (*Scrophularia nodosa*), starček vejčitý (*Senecio ovatus*), violka lesní (*Viola reichenbachiana*) aj. Plošně se zde vyskytuje také invazní neofyt netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*), dále zlatobýly kanadský a obrovský (*Solidago canadensis*, *S. gigantea*), z nežádoucích dřevin se objevují rychle rostoucí a brzy plodící douglaska tisolistá (*Pseudotsuga menziesii*) a pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*).

Podle geobiocenologické typizace patří přírodní rezervace Coufává do 3. dubobukového a 4. bukového vegetačního stupně. Na slunných vypuklých svazích (jižní cíp ZCHÚ) je nepatrně zastoupen také 2. bukodubový vegetační stupeň. Z trofických kategorií se vyskytují mezotrofní řada B a dále mezotrofně nitrofilní meziřada BC s přechodem do mezotrofně bazické meziřady BD. Z hydrických kategorií jednoznačně převládá hydrická řada normální

/3/, ve vlhčích žlábciích s přechodem do hydrické řady zamokřené /4/. Tyto nadstavbové jednotky vymezují v PR Coufava následující skupiny typů geobiocénů (STG):

- 2 BD-BC 3: *Fagi-querceta tiliae aceris*
lipojavorové bukové doubravy
- 3 B 3: *Querci-fageta typica*
typické dubové bučiny
- 3 BC-BD 3: *Querci-fageta tiliae-aceris*
lipojavorové dubové bučiny
- 4 BC 3-4: *Fageta tiliae-aceris*
javorové bučiny

V ZCHÚ byl opakovaně prováděn botanický a fytocenologický inventarizační průzkum (Vorel 1985, Bučková 1999, Friedl 2016), dále průzkum mykologický zabývající se skupinou makro-mycetů (Vágner 1985, Dvořák průběžně od roku 2006, Běťák 2016-2017) a v širším kontextu zde proběhl také dlouhodobější výzkum zaměřený na lejska malého (Růžička 2017-2020). Celkem bylo v PR Coufava při posledním průzkumu zaznamenáno 214 druhů cévnatých rostlin, z toho 181 bylinných a 33 dřevinných, což vypovídá o cennosti tohoto území. Zvláště chráněné druhy zde reprezentuje okrotice dlouholistá (*Cephalanthera longifolia*), z ostatních vzácnějších bylin se tu vyskytují např. kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*), vikev hrachovitá (*Vicia pisiformis*), divizna jižní rakouská (*Verbascum chaixii* subsp. *austriacum*) a spolu s okroticí i další domácí orchidej hlístník hnízdák (*Neottia nidus-avis*). Z keřů lze zmínit výskyt skalníku celokrajného (*Cotoneaster integerrimus*). Z invazních neofytů pak stojí za zmínku přítomnost pomístně se rozšiřující populace netýkavky malokvěté (*Impatiens parviflora*) a dále zlatobýlu kanadského (*Solidago canadensis*) a zlatobýlu obrovského (*Solidago gigantea*). Velkým problémem do budoucna se jeví výskyt invazních dřevin douglasky tisolisté (*Pseudotsuga menziesii*) a pajasanu žláznatého (*Ailanthus altissima*). V PR Coufava byla zjištěna také celá řada kriticky ohrožených druhů hub (dle Červeného seznamu), jako jsou např. bochníček potoční (*Adelphella babingtonii*), pórnatka slámožlutá (*Gelatoporia subvermispora*), pavučinopórka brvitá (*Porotheleum fimbriatum*), trepkovitka šafránová (*Crepidotus crocophyllus*), troudnatec iberijský (*Pilatoporus ibericus*) aj., na trouchnivějících kmenech starých jedlí roste vyhláškou chráněná hlívička jedlová (*Hohenbuehelia abietina*). Dosavadní výsledky výše uvedených mykologických průzkumů potvrzují vysokou hodnotu tohoto území v rámci celé jižní Moravy, pro ochranu některých mimořádně vzácných druhů má však tato lokalita rovněž neoddiskutovatelný celorepublikový význam. O rozmanitosti a bohatosti PR Coufava svědčí i skutečnost, že v ní byl do dnešní doby doložen výskyt celkem 432 druhů hub. Soupis všech významnějších druhů rostlin je zpracován v níže uvedené tabulce.

Z hlediska fauny byl v chráněném území zaznamenán v okolí prameniště a podél drobných vodních toků výskyt silně ohroženého obojživelníka mloka skvrnitého (*Salamandra salamandra*). Z plazů se v prosvětlených listnatých lesích vyskytuje slepýš křehký (*Anguis fragilis*), z ptactva hnízdí v dutinách silnějších stromů např. holub doupňák (*Columba oenas*), datel černý (*Dryocopus martius*) a strakapoud velký (*Dendrocopos major*), za potravou sem pak běžně zalétá i žluna zelená (*Picus viridis*). Při nedávném ornitologickém výzkumu zaměřeném na lejska malého (*Aleurocystidiellum disciforme*) byl v území zjištěn výskyt osmi zpívajících samců. Přízemní dutiny starých listnatých stromů jsou ideálním biotopem pro existenci nenápadného kriticky ohroženého brouka kovaříka fialového (*Limoniscus violaceus*), který je zároveň i evropsky významným druhem, a úkryt v nich nachází i někteří letouni jako např. netopýr stromový (*Nyctalus neisleri*). Pozorována zde byla také celá řada různých druhů hmyzu, měkkýšů a menších i větších savců. Za relativně běžný lze v této

rezervaci považovat výskyt veverky obecné (*Sciurus vulgaris*), kuny lesní (*Martes martes*), kuny skalní (*Martes foina*), jezevce lesního (*Meles meles*) nebo lišky obecné (*Vulpes vulpes*).

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a druhů Červených seznamů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení Červený seznam / vyhl. č. 395/1992	popis biotopu druhu
houby			
bochníček potoční (<i>Adelphella babingtonii</i>)	vzácně	CR / -	na mokřím dřevu ponořeném v čisté proudící vodě lesních potůčků
miladinka vodní (<i>Miladina lecithina</i>)	vzácně	CR / -	na vodou nasáklém dřevu spadlých větví a kmenů v proudící vodě
pavučinopórka brvitá (<i>Porotheleum fimbriatum</i>)	vzácně	CR / -	na tlející větvi buku
pórnatka hnědobílá (<i>Donkioporia albidofusca</i>)	vzácně	CR / -	na tlejících kmenech jedle bělokoré
pórnatka slámožlutá (<i>Gelatoporia subvermispora</i>)	vzácně	CR / -	na kmenech jedle, výjimečně buku
škrobnatec terčovitý (<i>Aleurocystidiellum disciforme</i>)	vzácně	CR / -	na borce starých, prosychajících dubů
trepkovitka šafránová (<i>Crepidotus crocophyllus</i>)	vzácně	CR / -	teplomilný druh teplých lužních lesů, který se šíří i do dubohabřin a vzácněji i do bučin
troudnatec iberijský (<i>Pilatoporus ibericus</i>)	velmi vzácně	CR / -	na vyvráceném kmeni buku
slizečka chlupatá (<i>Xerula melanotricha</i>)	vzácně	EN / KO	na silně zetlelém dřevě jehličnanů, zejména jedlí
bedla ohňopochvá (<i>Lepiota ignivolvata</i>)	velmi vzácně	EN / -	v opadu v bučinách
bránovitec dvoutvarý (<i>Trichaptum biforme</i>)	hojně	EN / -	na čerstvě padlých kmenech listnáčů, především buků
dřevomor Chestersův (<i>Nemania chestersii</i>)	vzácně	EN / -	na dvou tlejících kmenech buku
hlíva chlupatá (<i>Panus lecomtei</i>)	vzácně	EN / -	na 2 bukových kmenech
hlívička stopkatá (<i>Hohenbuehelia auriscalpium</i>)	vzácně	EN / -	na tlejícím kmeni buku
houžovec medvědí (<i>Lentinellus ursinus</i>)	roztroušeně	EN / -	v zachovalých porostech s dostatkem tlejícího dřeva
kalichovka matná (<i>Omphalina grossula</i>)	vzácně	EN / -	na rozkládajícím se dřevě jehličnanů
kostrovka páchnoucí (<i>Skeletocutis odora</i>)	roztroušeně	EN / -	tlející kmeny jedlí a buků
kržatka ostnitá (<i>Flammulaster muricatus</i>)	vzácně	EN / -	na tlejícím kmeni buku
lysohlávka česká (<i>Psilocybe serbica</i>)	roztroušeně	EN / -	na detritu či na tlejícím dřevě listnáčů
pavučinec plyšový (<i>Cortinarius orellanus</i>)	roztroušeně	EN / -	na kyselejších půdách pod duby a buky
pórnatice černající (<i>Rigidoporus crocatus</i>)	vzácně	EN / -	pralesovité jedlobukové porosty
prachovečník bukový (<i>Phleogena faginea</i>)	roztroušeně	EN / -	na pahýlech buku
ronivka sazová (<i>Hydropus atramentosus</i>)	roztroušeně	EN / -	na několika padlých kmenech jedlí

štítočka síťnatá (<i>Pluteus phlebophorus</i> s. l. incl. <i>P. luctuosus</i>)	vzácně	EN / -	na tlejících kmenech buku
štítočka Thomsonova (<i>Pluteus thomsonii</i>)	vzácně	EN / -	na tlejících kmenech lípy a buku
šřavňatka holubinková (<i>Hygrophorus russula</i>)	roztrošeně	EN / -	teplomilný, pod duby a buky
šupinová ježatá (<i>Pholiotia squarrosoides</i>)	vzácně	EN / -	na mohutném padlém buku
ucháč svazčitý (<i>Gyromitra fastigiata</i>)	vzácně	EN / -	pod bukem, duby, habrem a dalšími listnatými stromy a keři
žilnatka bledá (<i>Phlebia centrifuga</i>)	hojně	EN / -	na tlejících kmenech jedlí
kukmák dřevní (<i>Volvariella caesiointacta</i>)	velmi vzácně	VU / SO	na bázi pahýlu buku
mozkovka rosolovitá (<i>Ascotremella faginea</i>)	roztrošeně	VU / SO	na tlejících větvích buku
dřevomor hnědofialový (<i>Nemania atropurpurea</i>)	vzácně	VU / -	na tlejícím kmeni buku
holubinka sluneční (<i>Russula solaris</i>)	roztrošeně	VU / -	na humózních nebo vápnitých půdách, staré bukové lesy
houžovec bobří (<i>Lentinellus castoreus</i>)	vzácně	VU / -	na tlejícím kmeni jedle
hvězdnatka prostřední (<i>Asterostroma medium</i>)	roztrošeně	VU / -	na několika tlejících jedlích
štítočka huňatá (<i>Pluteus hispidulus</i>)	roztrošeně	VU / -	na několika tlejících kmenech a na bázi pahýlu buku
štítočka stinná (<i>Pluteus umbrosus</i>)	vzácně	VU / -	mrtvé dřevo v pokročilejších fázích rozkladu
bolinka černohnědá (<i>Camarops tubulina</i>)	velmi vzácně	NT / KO	v podhorských a horských jedlobučinách
hlívička jedlová (<i>Hohenbuehelia abietina</i>)	vzácně	DD / KO	tlející kmeny jedlí v pokročilém stádiu rozpadu
kaprad'orosty			
kaprad' podobná (<i>Dryopteris expansa</i>)	roztrošeně	C4a / -	střední a severní část území
byliny			
okrotice dlouholistá (<i>Cephalanthera longifolia</i>)	vzácně	C3 / O	v jižní polovině území na světlínách
vemeník dvoulistý (<i>Platanthera bifolia</i>)	vzácně	C3 / O	prosvětlené bučiny
hnilák smrkový (<i>Monotropa hypopitys</i>)	vzácně	C3 / O	tmavší porosty s výskytem smrku
kyčelnice devítilistá (<i>Dentaria enneaphyllos</i>)	vzácně	C3 / -	při Z hranici území na okraji lesa
vikev hrachovitá (<i>Vicia pisiformis</i>)	vzácně	C3 / -	při JV hranici území na okraji lesa
lilie zlatohlavá (<i>Lilium martagon</i>)	vzácně	C4a / O	světlejší dubohabřiny
medovník meduňkolistý (<i>Melittis melissophyllum</i>)	vzácně	C4a / O	světlejší dubohabřiny
divizna jižní rakouská (<i>Verbascum chaixii</i> subsp. <i>austriacum</i>)	ojediněle	C4a / -	jihovýchodní a severní část území
hlístník hnízdák (<i>Neottia nidus-avis</i>)	vzácně	C4a / -	jižní a střední část území
jestřábník hroznatý (<i>Hieracium racemosum</i>)	ojediněle	C4a / -	střední část území

jestřábník skvrnitý (<i>Hieracium maculatum</i>)	ojediněle	C4a / -	jižní okraj
ostřice převislá (<i>Carex pendula</i>)	roztroušeně	C4a / -	podél JZ hranice území a ve střední a severní části
pryšec mandloňovitý (<i>Euphorbia amygdaloides</i>)	hojně	C4a / -	po celém území, zejména ve střední a severní části
rozrazil horský (<i>Veronica montana</i>)	roztroušeně	C4a / -	po celém území, zejména ve střední, východní a severní části
tetlucha vznešená (<i>Aethusa cynapioides</i>)	roztroušeně	C4a / -	podél JZ hranice území
vikev křovištní (<i>Vicia dumetorum</i>)	ojediněle	C4a / -	ve střední a východní části území
dřeviny			
jmelí bílé jedlové (<i>Viscum album</i> subsp. <i>abietis</i>)	roztroušeně	C3 / -	na jedlích po celém území, zejména ve střední, severní a jižní části
jedle bělokorá (<i>Abies alba</i>)	roztroušeně	C4a / -	po celém území, zejména ve střední, severní a jižní části
skalník celokrajný (<i>Cotoneaster integerrimus</i>)	roztroušeně	C4a / -	podél JZ hranice území
brouci			
kovařík fialový (<i>Limoniscus violaceus</i>)	ojediněle	CR / -	zejména přízemní dutiny starých listnatých stromů
obojživelníci			
mlok skvrnitý (<i>Salamandra salamandra</i>)	ojediněle	VU / SO	stinné báze svahů v okolí pramenišť a vodních toků
plazi			
slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	ojediněle	NT / SO	prosvětlené listnaté lesy s křovinami
ptáci			
holub doupanák (<i>Columba oenas</i>)	ojediněle	VU / SO	staré listnaté lesy s doupnými stromy
lejsek malý (<i>Aleurocystidiellum disciforme</i>)	8 zpívajících samců	VU / SO	staré listnaté lesy s doupnými stromy
krkavec velký (<i>Corvus corax</i>)	ojediněle	LC / O	pozorováno několik jedinců na přeletu
datel černý (<i>Dryocopus martius</i>)	ojediněle	LC / -	staré listnaté lesy s doupnými stromy
strakapoud velký (<i>Dendrocopos major</i>)	ojediněle	LC / -	staré listnaté lesy s doupnými stromy
žluna zelená (<i>Picus viridis</i>)	ojediněle	LC / -	staré listnaté lesy s doupnými stromy
savci			
netopýr stromový (<i>Nyctalus neisleri</i>)	vzácně	DD / SO	převážně listnatý les s doupnými stromy
veverka obecná (<i>Sciurus vulgaris</i>)	běžně	DD / O	lesní prostředí

Stupeň ohrožení dle Červeného seznamu hub (makromycetů) České republiky (kolektiv autorů, 2007):
CR - kriticky ohrožený, EN - ohrožený, VU - zranitelný, NT - téměř ohrožený, DD - dosud nedostatečně
prostudovaný

Stupeň ohrožení dle Červeného seznamu cévnatých rostlin ČR (Danihelka J. & Chrtěk J. & Kaplan Z., 2012):
A1 - vyhynulé, A2 - nezvěstné, A3 - nejasné případy vyhynutí, C1 - kriticky ohrožené, C2 - silně ohrožené,
C3 - ohrožené, C4a - vzácnější taxony vyžadující zvláštní pozornost (méně ohrožené), C4b - vzácnější taxony
vyžadující zvláštní pozornost (dosud nedostatečně prostudované)

Stupeň ohrožení dle Červeného seznamu ohrožených druhů ČR - bezobratlí (Farkač J., Král D. & Škorpík M.,
2005): CR - kriticky ohrožený, EN - ohrožený, VU - zranitelný, NT - téměř ohrožený, LC - málo dotčený

Stupeň ohrožení dle Červeného seznamu ohrožených druhů ČR - obratlovci (Chobot K. & Němec M., 2017):
CR - kriticky ohrožený, EN - ohrožený, VU - zranitelný, NT - téměř ohrožený, LC - málo dotčený, DD - dosud
nedostatečně prostudovaný

Stupeň ohrožení dle vyhl. č. 395/1992 Sb.: KO - kriticky ohrožený, SO - silně ohrožený, O - ohrožený

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Lokalita požívá územní ochrany od roku 1976, kdy zde byla výnosem Ministerstva kultury České socialistické republiky vyhlášena státní přírodní rezervace Coufava. Ta byla v roce 1992 převedena vyhláškou MŽP č. 395/1992 Sb. do kategorie přírodní rezervace. Jak uvádí samotný zřizovací předpis, posláním tohoto ZCHÚ je zachování přirozených smíšených porostů na brněnské vyvřelině. O cennosti této lokality vypovídá rovněž fakt, že je součástí rozlehlé EVL Údolí Svitavy, zřízené k ochraně suťových lesů, bučin, dubohabřin, chasmodytické skalní vegetace a populace kovařika fialového. Význam tohoto ZCHÚ podtrhuje také skutečnost, že se v celé své rozloze překrývá s regionálním biocentrem ÚSES zvaným Jelení skok a zároveň je i součástí soustavy maloplošných chráněných území na majetku Mendelovy univerzity, vytvořených zde zásluhou profesora Aloise Zlatníka pro výzkumné, pedagogické a přírodovědně-ochranářské účely. V blízkém okolí PR Coufava se nachází další významné ZCHÚ, konkrétně PR Jelení skok.

Dlouhodobým cílem ochrany této přírodní rezervace je zachování přirozeného charakteru zdejších lesních společenstev a na ně vázané bioty, čehož lze nejlépe dosáhnout ochranou spontánně probíhajících přírodních procesů, jen mírně a citlivě usměrňovaných lesnickou činností. Tento cíl se prozatím daří poměrně dobře naplňovat, a to především díky ochotě a vstřícnému přístupu zdejšího lesního personálu. Vyzdvihnout je třeba skutečnost, že prakticky celé území je již delší dobu ponecháno samovolnému vývoji (a to včetně rozvrácené plochy po větrné kalamitě), což se jednak pozitivně odrazilo ve funkčnosti zdejšího lesního ekosystému, jednak nikterak neutrpěl půdní kryt a porost i bylinné patro jsou tak dnes v poměrně dobrém neporušeném stavu. Samotná kalamitní plocha sice zarostla v první fázi neprostupnými houštinami bezu černého, v současné době se však již přes tyto zapojené křoviny začínají prodírat některé listnaté obrostlíky z původní podúrovně či jiné náletové dřeviny. V této souvislosti není tedy třeba pouštět se do nějakého rozsáhlejšího výřezu keřů, pozornost je však třeba zaměřit na případné uvolňování některých zastíněných či krnicích semenáčků, které by černý bez zadusil a zejména pak na výřez invazního pajasanu žláznatého, jež na tuto plochu proniknul krátce po vichřici a který s ohledem na svůj extrémně rychlý růst, brzkou fruktifikaci a daleký dolet semen představuje pro přírodní rezervaci skutečné ohrožení. Dále se doporučuje sledovat rozvolněné okraje přestárých bučin v bezprostředním okolí vývratiště a v případě dalšího šíření křovin hlouběji do porostu (ohrožení budoucí přirozené obnovy dřevin PDS) tomuto vývoji v maximální možné míře bránit (výřezy KR, ochrana zmlazení proti zvěři). Díky šetrně provedenému jednotlivému výběru vzrostlých smrků a následným dosadbám vzniklých světlin jedlí (zejména ve svahu nad potokem v JZ okraji ZCHÚ) se v minulém decenniu podařilo převést některé stanovištně nepůvodní skupinky lesa na prosvětlené listnaté porosty s vtroušenou jedlí a bukovými nárosty, což lze ve vztahu ke zdejším předmětům ochrany hodnotit jedinečně pozitivně. Je potěšitelné, že při realizaci tohoto zásahu zůstaly na ploše zachovány sterilní smrkové souše, které již neohrožují okolní les a vytvářejí naopak ideální biotop pro existenci a rozmnožování některých druhů brouků (tesařici apod.). V rezervaci jsou ponechávány doupné stromy a také veškerá odumřelá dřevní

hmota k zetlení (především stojící souše, kmenová torza a silnější vývraty), což má velký význam zejména z entomologického, ornitologického a mykologického hlediska. V tomto duchu by bylo žádoucí pokračovat i do budoucna. To se týká zejména zachování bezzásahového režimu po celé ploše rezervace. Zbývající vtroušené smrky v PR by bylo vhodné ponechat v porostech na dožití a k zetlení, a to zejména z důvodů žádoucího přistínění a zmírnění klimatických podmínek v místech očekávané přirozené obnovy (BK, KL, JV, JLH).

Ačkoli je tato lokalita chráněna již od roku 1976, ze strany orgánů ochrany přírody zde nebyl doposud prováděn žádný cílený management, který by směřoval k postupnému utlumení důsledků některých dřívějších negativních jevů, jakými byla např. nevhodná přeměna části původních bučin na nestabilní porosty s vysokým zastoupením smrku (zanedbatelná rozloha, pouze při JZ okraji PR), dále nežádoucí výsadby geograficky nepůvodního modřínu opadavého či samovolné šíření sporadicky se objevujících semenáčků douglasky tisolisté, pajasanu žláznatého, místy i jírovce maďalu a ořešáku královského. Teprve nedávno se díky vstřícnosti vedoucího polesí podařilo, jak již uvedeno výše, zastoupení smrku šetrně provedenou těžbou výrazně snížit a na dotčených plochách tak vytvořit mírně rozvolněný listnatý les s pomístním bukovým podrostem. Zbývající vtroušené smrky v poslední době odumírají v důsledku sucha i současné kůrovcové kalamity a z druhové skladby lesa tak definitivně mizí. V tomto směru není tedy třeba vyvíjet nějaké zvláštní aktivity, které by tento vývoj urychlily. Poněkud jiná je však situace u dožívajících jedinců jedle bělokoré, která v posledních letech rovněž zasychá a pozvolna tak z porostů ustupuje. Místy se zde sice objevuje její zmlazení, to však není schopno odrůst bez pomoci škodlivému vlivu zvěře a časem tak nakonec zaniká. Jedlové semenáčky by proto bylo žádoucí cíleně vyhledávat a chránit individuálními oplůtky. Naopak likvidovat je třeba výše již zmíněné zmlazení douglasky tisolisté, pajasanu žláznatého, případně i jírovce a ořešáku královského, které se sem dostalo přirozenou cestou z okolních porostů či nedalekého Adamova, přičemž především rychle rostoucí a záhy plodící pajasan a douglaska představují pro zdejší předměty ochrany do budoucna značné nebezpečí. Co se týče další geograficky nepůvodní dřeviny modřínu opadavého, tak jeho vzrostlé jedince není nezbytně nutné z přírodní rezervace odstraňovat, neboť svým vtroušeným výskytem nepředstavují pro zdejší bylinné patro, a to i přes agresivitu svého kyselého opadu přímé ohrožení. Modříny je tedy možno ponechat v porostech na dožití, v ZCHÚ však nelze připustit jejich případné zmlazování. Pokud zde k němu začne docházet např. v souvislosti s prosycháním či rozpadem starých bučin, pak je třeba semeníci stromy pokácet, jejich dřevní hmotu ponechat na místě k zetlení (s ohledem na dlouhodobě nastavený bezzásahový režim a každoročně hrazenou újmu) a MD zmlazení nekompromisně vyřezat. Do budoucna by bylo dobré, kdyby k realizaci některých těchto prací mohl vlastník lesa využít finančních nástrojů KrÚ JMK. Krom likvidace nepůvodních druhů dřevin by bylo vhodné případnou finanční podporu směřovat také do ochrany listnatého zmlazení vůči škodám zvěří (repelentní nátěry) a podpořit rovněž odrůstání semenáčků či mladších jedinců některých obecně vzácnějších dřevin, zde především jedle bělokoré a třešně ptačí (individuální oplůtky).

Nejpodstatnější věcí v celém ZCHÚ je, že zdejší cenné bučiny a dubohabřiny se podařilo od doby vyhlášení uchovat neporušené, v kompaktním stavu. Trvale bezzásahový režim je v nich třeba zachovat i do budoucna.

V některých místech PR dochází v posledních letech k nežádoucímu šíření neofytu netýkavky malokvěté (*Impatiens parviflora*). Tento invazní druh se proto doporučuje monitorovat a v případě potřeby proti němu zasáhnout (alespoň na plochách s výskytem vzácných druhů rostlin – ruční vytrhávání, kosení).

b) lesní hospodářství

Od 16. století patřilo území dnešní PR Coufava k lesnímu majetku šlechtického rodu Lichtenštejnů. Po vydání Tereziánského lesního řádu z roku 1754 byly lesy poprvé zaměřeny a ustálilo se rozdělení lesních celků. Ponejvíce se hospodařilo holosečně, ale z důvodů zachování přirozené obnovy byly ponechávány výstavky. Až v první polovině 19. století se začalo využívat clonných sečí spojených s podporou přirozeného zmlazení. První rozdělení lesa pochází z roku 1848 a následující z roku 1859, po kterém následují pravidelné desetileté plány, a to až do roku 1920. Z prvních lesních plánů je možno zjistit, že převládajícími dřevinami na zdejším lichtenštejnském panství byly buk a jedle, v menším zastoupení se zde nacházely dub zimní, smrk a borovice. Modřín byl do vranovského polesí introdukován v letech 1810-1830, kde byl vyséván tzv. „z ruky“. Vzhledem k tomu, že jedle bělokorá nepatřila v 19. stol. mezi oblíbené dřeviny, a to zejména s ohledem na její tehdejší užší průmyslové využití, byly její porosty na území dnešního ŠLP v době působnosti Julia Wiehla převáděny na ekonomicky mnohem výhodnější smrk. I přes tento nepříznivý vývoj se zde jedle udržela v poměrně vysokém zastoupení, a to především díky její přirozené obnově z ponechávaných výstavků a následné podpoře jejího zmlazení na úkor listnáčů. Údaj z roku 1898 uvádí v adamovských lesích následující průměrné zastoupení dřevin: jedle 60 %, buk 30 %, dub 4 %, smrk, borovice a modřín 3 %. Po první světové válce (od roku 1920) přešel uvedený lesní majetek do správy brněnské lesnické fakulty (samotný revír Vranov i s „Coufavou“ až po 2. sv. válce). Ke správě tohoto lesního majetku byl v roce 1923 zřízen ŠLP Křtiny. Jak z výše uvedeného vidno, během dalšího období došlo k poměrně radikálnímu snížení (ústupu) zastoupení jedle ve prospěch především buku a z části i habru. Zastoupení ostatních dřevin se víceméně nezměnilo. V poslední době se kvůli změně klimatu a následné kůrovcové kalamitě snižuje podíl smrku ztepilého, a to opět především ve prospěch buku.

PR Coufava je v současné době tvořena přírodě blízkými lesními porosty s charakteristickým nedřevnatým podrostem. Hlavní dřevinou rezervace je buk, přimíšeny jsou dub zimní, habr, jedle bělokorá a lípa srdčitá. Vtroušeně se vyskytují javor klen, javor mlč, jilm horský, místy též bříza, jíva, jasan a třešeň ptačí. Mohutné dožívající jedle zde mají poměrně dobré podmínky ke svému zmlazování, jejich semenáčky však systematicky likviduje spárkatá zvěř. Z nepůvodních jehličnanů jsou zastoupeny v zanedbatelném množství smrk ztepilý, dále modřín opadavý a borovice lesní. Výše uvedená druhová skladba je výsledkem dřívějšího přírodě blízkého obhospodařování zdejších lesních porostů a jejich následného dlouhodobého ponechání samovolnému vývoji. Jak již naznačeno v předchozí kapitole, trvale bezzásahový režim je zde třeba zachovat i do budoucna.

Vzhledem k tomu, že PR Coufava je již delší dobu ponechána bez úmyslných lidských zásahů, toliko působení přírodních sil (les pralesovitého charakteru s dostačujícím podílem tlející dřevní hmoty), je třeba i nadále zachovat možnost její obnovy dřevinami PDS. Z pohledu zajištění přirozené obnovy zdejších porostů lze za největší problémem v ZCHÚ považovat škodlivé působení spárkaté zvěře, především muflonů a srnců. Přirozené zmlazení na světlinách i v proředěných částech porostů do značné míry neodrůstá, a to ponejvíce v důsledku opakovaného okusu terminálních i bočních výhonů (zejména střední a SV část PR). V této souvislosti je třeba upozornit i na poměrně rychle se snižující zastoupení jedle bělokoré a nutnost jejího zachování (zajištění její přirozené obnovy) do budoucna. Vtroušené výstavky jedle v poslední době houfně prosychají, zmlazení se objevuje pouze jednotlivě a většinou je ihned likvidováno zvěří. Za tohoto stavu nelze do budoucna odpovídajícím způsobem (tj. přirozenou cestou) zajistit prostorovou, druhovou ani věkovou rozrůzněnost lesního ekosystému. Jisté nebezpečí může v tomto směru představovat i rozvoj nežádoucích dřevin a křovin (zde např. bez černý), které zvěř v takové míře nespásá. Patrně je to zejména

na různých menších i větších vývratištích způsobených poryvy přepadového severozápadního větru, především pak na kalamitní ploše po vichřici Antonín (porost 14B2), ponechané od roku 2010 přirozené sukcesi. Zvláště v severní části této plochy tvoří skupinky bezu černého husté zapojené porosty a zmlazení dřevin PDS je zde až na několik obrostlíků z bývalé podúrovně silně utlačeno a zastíněno. V okrajových přístupnějších částech tohoto rozsáhlého vývratiště je pak přirozená obnova systematicky decimována mufloní zvěří. Keře bezu černého se objevují i v navazujících prořezaných okrajích porostů, tam ale zatím zmlazení buku výrazně neomezují. Jak již naznačeno výše, různověké sukcesně vzniklé mlaziny v severní části PR jsou oblíbeným stávaníštěm spárkaté zvěře, která pak působí po celé rezervaci značné škody. Kromě dominantního buku a křovin je v těchto mladých místy prořídilých porostech přítomen také habr či lípa, objevuje se i dub zimní, jívka či vtroušeně třešeň ptačí. Do budoucna by stálo za úvahu provést v této sukcesní mlazině alespoň pomístně výřez keřů (rozvolnění souvislých ploch bezu černého) ve prospěch potlačeného zejména bukového zmlazení a toto pak následně chránit proti okusu zvěří (repelentní nátěry, postřiky). Pokud by z nějakého důvodu mělo v dohledné době dojít k likvidaci křovin na větších plochách (tento vývoj se nepředpokládá), pak by bylo nutné vzniklé holiny zalesnit dřevinami PDS a následně oplotit.

V posledních letech byl ze strany Školního lesního podniku Křtiny proveden v rezervaci pouze jednotlivý a skupinovitý výběr vtroušených smrků (ve svahu nad potokem podél lesní cesty Coufavá) s následným dolesněním několika drobných světlin jedlí a ponecháním veškerých sterilních souší k zetlení. Lesníky je třeba pochválit za téměř bezeškodné odkácení a vyklizení vyrobené dřevní hmoty, na druhé straně je však poněkud zarážející, že ani jednu z vysazených jedlí se nepodařilo v důsledku zanedbané péče dopěstovat do stavu zajištěnosti. Každopádně je však nutno ocenit, že uvedeným zásahem došlo k převedení části lesa s poměrně vysokým zastoupením smrku na rozvolněné listnaté porosty s vtroušenou jedlí a pomístním podrostem listnatých dřevin. Lesního hospodáře by bylo dobré pochválit také za ponechávání listnatých obrostlíků z podúrovně při domycování horní etáže porostů v OP rezervace, a tím i za vytváření budoucích stabilizačních prvků na těchto plochách. V ZCHÚ byl po domluvě s orgánem ochrany přírody proveden v minulém decenniu také výřez mladých náletových dřevin podél lesní cesty Kroucená (v třímetrovém pruhu) za účelem zajištění její průjezdnosti pro odvozní soupravu. Na svazích podél této cesty se opět objevuje zmlazení zejména buku či habru. Tento zásah lze v případě potřeby do budoucna zopakovat.

Co se týče problematiky geograficky či stanovištně nepůvodních druhů dřevin, tak v PR Coufavá bylo kromě několika vzrostlých jedinců smrku a modřínu zaznamenáno i pomístně se objevující zmlazení invazního pajasana žláznatého (kalamitní plocha), dále jírovce maďalu, ořešáku královského a douglasky tisolisté, která se šíří hlavně v jihovýchodní části rezervace z plodících jedinců rostoucích v ochranném pásmu. Zatím se jedná o jednotlivé kusy, ale zejména pajasana s douglaskou představují s ohledem na svůj rychlý růst a brzkou fruktifikaci pro chráněné území do budoucna skutečné nebezpečí. Zmlazení těchto dřevin se proto doporučuje průběžně sledovat a zavčas likvidovat. Při odstraňování pajasana je třeba věnovat pozornost také provedení opatření proti jeho pařezové výmladnosti. Jedná se zejména o ošetření pařezků ihned po těžbě dvojnásobným zátěrem 50 % roztoku herbicidního přípravku na bázi glyfosátu (např. Roundup, Touchdown; nutno provést v období vegetačního klidu, optimálně říjen-listopad) a dále o postřik listové plochy objevujících se výmladků či semenáčků PJ cca 10 % roztokem stejného přípravku (v době vegetace). Obdobné opatření je třeba provádět i při případných výřezech bezu černého. Dožívající vtroušené smrky by bylo vhodné ponechat nastojato k rozpadu (nutnost zachování bezzásahového režimu) a využít je jako kryt a dočasný zástin pro odrůstání objevujícího se zmlazení listnáčů. Majestátní přimíšené modřiny je možno ponechat prozatím v porostech, pokud nebudou mít tendenci se

v ZCHÚ zmlazovat. Dále by bylo vhodné vyřezat veškeré plodící DG v ochranném pásmu při severovýchodní hranici rezervace.

Pozornost je třeba zaměřit také na zachování zdejších cenných vtroušených dřevin, jako jsou jedle bělokorá a třešeň ptačí. O tyto druhy je žádoucí intenzivně pečovat, a to tak aby nedošlo do budoucna k jejich zániku. Odrůstající semenáčky těchto dřevin by bylo vhodné chránit proti okusu a vytloukání (repelentní nátěry, individuální oplůtky) a v případě potřeby je později uvolňovat jednotlivým výběrem (případná finanční podpora vlastníkov lesa ze strany orgánu ochrany přírody). U jedle lze v případě potřeby uvažovat i o její případné podsadbě.

c) zemědělské hospodaření

Lokalita je součástí rozsáhlého lesního komplexu, takže zemědělské hospodaření v ní situaci nijak neovlivňuje.

d) rybníkářství

Lokalita se netýká.

e) myslivost

Území je součástí režijní honitby ŠLP Křtiny s kódem CZ6201909027. Podle statistik odlovu z posledních let, stop, vizuálních pozorování a zjištěných pobytových znaků lze dovodit, že v této rozlehlé honitbě (9 494 ha) se v současné době vyskytují následující druhy spárkaté zvěře: srnčí, mufloní, jelení, černá a výjimečně zde byla ve volnosti pozorována i zvěř daňčí. Z výše uvedeného výčtu se na území PR Coufava prokazatelně zdržuje zvěř srnčí, mufloní, černá a občas sem zavítají také jeleni. Samotný výkon práva myslivosti lokalitu prozatím nijak výrazně neovlivňuje. Účinný tlak je třeba vyvinout na snižování stavů zvěře, aby se zabránilo poškozování zmlazení listnatých dřevin a jedle, což je nezbytným předpokladem jejich úspěšné přirozené a v případě nutnosti i umělé obnovy. Srnčí, mufloní a jelení zvěř poškozují okusem zejména zmlazení DBZ, BK, HB, KL a JV, mufloní stádo pak svým pobytem na strmých svazích výrazně přispívá ke vzniku a rozvoji nežádoucí eroze. K tomu je třeba přičíst poškozování nadějných stromků vytloukáním, ke kterému zde rovněž může docházet zejména na kalamitní ploše a u odrůstajících semenáčků vtroušených dřevin, jako jsou např. javory, jasany a jilmy. Černá zvěř škodí v PR především požíráním žaludů a bukvic, což zejména u dubu může komplikovat jeho přirozenou obnovu. Již dnes je tedy možné v ZCHÚ pozorovat výrazné škody působené zvěří a do budoucna lze v souvislosti s prosycháním přestárklých porostů a potřebou dokončení jejich obnovy očekávat ještě jejich další nárůst. Nejen v chráněném území, ale i v širším okolí (ideálně po celé ploše honitby) se proto v následujícím období doporučuje posuzovat únosnost stavů zvěře (a v té souvislosti plánovat i její odlov) nejen dle mysliveckých statistik a norem, ale především dle skutečného stavu lesních ekosystémů a zejména pak dle schopnosti a rychlosti odrůstání přirozené obnovy. Samotný odlov by pak měl být zaměřen zejména na redukci „holé“ zvěře, která není z mysliveckého hlediska tak atraktivní jako trofejové kusy, její odstřel se proto obecně zanedbává a výrazně tak limituje práci lesníků s přirozeným zmlazením. V nejbližší době lze v honitbě doporučit především snížení stavů zvěře mufloní (včetně samčího pohlaví), černé a jelení holé. Je potěšitelné, že s příchodem nového vedení ŠLP začíná být této problematice věnována adekvátní pozornost, a i odlovy spárkaté zvěře tak v této honitbě v posledních letech výrazně narůstají.

Předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody (KrÚ JMK) je v ZCHÚ třeba k výstavbě a umístění mysliveckých zařízení a k lovu škodné zvěře s výjimkou lišky či hubení pytláčích psů a koček. Přitom výkon práva myslivosti může příslušný orgán ochrany přírody kdykoli omezit, pokud je tento v rozporu s podmínkami ochrany PR. K tomu je nutné uvést, že krom seníků a krmelců jsou za myslivecká zařízení považována rovněž jakákoli krmeliště, slaniska, újediště a vnadiště. Výše uvedená omezení vyplývají buď přímo ze zákona, nebo z bližších ochranných podmínek formulovaných ve zřizovacím předpisu. V současné době se v ZCHÚ nacházejí 2 dřevěné posedy, které sem byly umístěny zřejmě v rozporu se zřizovacím předpisem (okraje porostů 13C2 a 14B17b/7b), z nichž jeden je už nefunkční a začíná se pomalu rozpadat. Krom nich se zde nalézají také pozůstatky opuštěného slaniska (na hranici dílců 13A a 13C). Funkční žebřík se nachází v okraji nedávno zalesněné holiny, slouží ke snižování stavů zvěře bez nutnosti zřizování vnadiště či jiného obdobného zařízení, sám o sobě nikterak nenarušuje krajinný ráz a není tedy důvod jej v současné době z lokality odstraňovat. Vzhledem k jeho nelegálnímu provozování by však bylo vhodné uvést jeho existenci do souladu s bližšími ochrannými podmínkami ZCHÚ. Rozpadající se samonosný posed v okraji světliny by bylo vhodné rozebrat a ponechat na místě k zetlení. Bývalé slanisko je žádoucí úplně zlikvidovat, aby myslivce zbytečně nelákalo k dalšímu porušování zákona. Závěrem lze uvést, že nedojde-li v brzké době v předmětné lokalitě i celém údolí Svitavy k výraznému snížení zejména mufloní zvěře intenzivním odlovem (ještě před několika lety bylo na pravém břehu Svitavy v PR Jelení skok pozorováno stohlavé stádo muflonů, v současné době se zde pohybuje stádečko mufloní zvěře čítající minimálně 60 ks) pak by bylo vhodné zajistit zde alespoň pomístní ochranu zmlazení listnatých dřevin a jedle proti jejich okusu (repelentní nátěry, individuálními oplůtky, drobné oplocenky). Zvýšenou pozornost je třeba v tomto ohledu věnovat zejména prosvětleným plochám podél hranice mezi dílci 13A a 13C, kde jsou tyto škody zvěří nejvíce patrné. Dochází zde k shromažďování zejména mufloní zvěře, spásání zmlazení dřevin, sešlapávání nejbližšího okolí, ruderalizaci a nitrifikaci bylinného patra, což vede k poškozování až ničení biotopu vzácných rostlinných druhů i devastaci přirozené obnovy. Spárkatá zvěř (především černá) navštěvuje s oblibou také prameniště v SV cípu ZCHÚ, kde využívá rozbahněné plochy vodního toku jako kaliště.

Přílohy:

M4 – Mapa dílčích ploch a objektů

f) rybářství

Veškeré vody jsou z lokality odváděny potokem Coufává, protékajícím v úseku cca 600 m JZ okrajem ZCHÚ, a dále jeho bezejmennými levostrannými přítoky odvodňujícími střední část (cca 150 m) a JV cíp (cca 70 m) PR. V tomto výběžku se nachází též rozbahněné prameniště. Přítoky Coufavé mají sezónní charakter a v horkém létě občas vysychají. Správcem těchto vodních toků jsou Lesy ČR, s. p. Jedná se o lososovou vodu Svitava střední – 275, která je i se svými přítoky součástí pstruhového revíru Svitava 2 ve správě Moravského rybářského svazu – místní organizace Adamov. S ohledem na výše uvedené skutečnosti, zejména pak na nízkou vydatnost potoka Coufává a pravidelné vysychání jeho přítoků, nemůže mít výkon rybářského práva na ZCHÚ žádný dopad.

g) rekreace a sport

PR Coufává se nachází v turisticky velmi atraktivní lesnaté oblasti mezi městem Adamovem a brněnskou městskou aglomerací a z tohoto úhlu pohledu má tedy obrovský rekreační potenciál. Celý tento region a obzvlášť lesní porosty jsou silně zatíženy různými sportovními

či odpočinkovými aktivitami (pěší turistika, jízda na horských kolech, terénních motocyklech, čtyřkolkách, hipoturistika apod.), samotné rezervace se však tento ruch prozatím příliš netýká. Důvodem je zřejmě její relativní nepřístupnost (prudké svahy), obtížně průchozí terén (padlé kmeny i soustředěná vývratiště) a obecně nízká atraktivita (bez udržovaných pěšin). JZ okraje ZCHÚ se jen v krátkém úseku dotýká modře značená turistická stezka spojující Vranov s Adamovem, ta je však vedena po široké odvozní cestě a na chráněném území tak nemůže mít žádný negativní dopad. Obdobně tomu je i s bike-trailovou trasou Jelení skok, procházející přes přírodní rezervaci po vrstevnicové odvozní cestě zvané Kroucená. Tato trasa sice není vyznačena přímo v terénu a nefiguruje ani v žádných oficiálních mapách, společně s dalšími podobnými okruhy v okolí Brna je však prezentována v uceleném webovém průvodci dostupném na webových stránkách <https://brno.bike-trails.cz>. Při severním okraji rezervace v jejím ochranném pásmu je v porostu patrná také úzká barevně značená stezka (vyhrabané stupně a schůdky), určená zřejmě pro běžkaře. Podél těchto intenzivně využívaných cest se lze občas setkat s drobnými odhozenými odpadky, ty je však možno kdykoli posbírat a z PR odvézt. Krom výkonu práva myslivosti a výše uvedených aktivit pěších turistů a bikerů není tedy chráněné území ve svém přirozeném vývoji nijak zásadně rušeno. Veřejnost využívá lokalitu pouze ke sběru lesních plodů, především hub či k případným občasným procházkám a venčení psů, lesní cesta Kroucená pak bývá v zimním období vyhledávanou běžkařskou trasou. Je potěšitelné, že v této souvislosti zde prozatím nebylo zjištěno poškozování půdního krytu, lesních porostů ani přítomných chráněných druhů rostlin či rušení hnízdičích ptactva. S ohledem na krkolomný terén nebyly v ZCHÚ doposud zaznamenáni jezdci na horských kolech, koních, terénních motocyklech či čtyřkolkách, což je pro zdejší chráněné fenomény jediné dobře.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti lze učinit závěr, že PR Coufava není krom intenzivně využívaných lesních cest v současnosti dotčena turistickým ruchem ani jinými rekreačními či sportovními aktivitami, které by bylo třeba regulovat. Tato situace se však může v dohledné době změnit, a to zejména s ohledem na narůstající oblibu různých adrenalinových sportů a s tím spojenou snahu některých podnikavců o tzv. zhodnocení doposud nedostatečně využitého rekreačního potenciálu. A to např. budováním zázemí pro vybrané sportovní či jiné aktivity, jako jsou zážitkové single-traily, hipostezky apod. Tuto oblast se stráněmi podél řeky Svitavy se proto doporučuje v uvedeném duchu průběžně sledovat a v případě náznaků obdobných záměrů tyto směřovat co nejdál od zdejších ZCHÚ. Co se týče výše již zmíněné webové prezentace MTB trasy Jelení skok, tak v tomto případě by stálo za pokus kontaktovat provozovatele dotyčných webových stránek a pokusit se jej přimět, aby tuto trasu i jiné okruhy v Údolí Svitavy odklonil mimo hranice stávajících rezervací. I když popularizací těchto tras na předmětném webu nedochází zřejmě k přímému porušování zákona, předešlo by se tím hrubému poškozování bylinného patra, půdního povrchu či nevhodným terénním úpravám (zřizování skokánek, seřezávání padlých kmenů apod.), ke kterým v některých ZCHÚ (PR Malužín a PR Jelení skok) již začíná docházet v souvislosti s živelným a nežádoucím budováním různých adrenalinových sjezdů.

Možná je trochu škoda, že občané města Adamova a cyklisté na horských kolech procházejí či projíždějí po lesní cestě Kroucená samotným středem PR Coufava, aniž by cokoli tušili o přírodních hodnotách, k jejichž ochraně byla tato lokalita zřízena. Stálo by proto za úvahu nainstalovat na vhodném místě (ideálně na odbočku Kroucené z lesní cesty Coufava) nějakou atraktivní naučnou tabuli, z jejíhož obsahu by se tyto návštěvníci dozvěděli, čím je toto území výjimečné, co zajímavého v něm mohou vidět a jakým aktivitám se případně vyhnout, aby zdejší předměty ochrany nijak nepoškozovali. Částečně by to mohlo pomoci také ve věci nelegálního budování single-trailových sjezdů v sousedních ZCHÚ.

Přílohy:

M9 – Mapa umístění naučných tabulí a sloupků se státním znakem

h) těžba nerostných surovin

V současné době není žádná část ZCHÚ uváděna v souvislosti s jakýmkoliv chráněným ložiskovým územím vyhrazených nerostů, dobývacím prostorem ani potenciálním zdrojem zásob nerostných surovin.

j) jiné způsoby využívání

V PR Coufava nebyly prozatím pozorovány žádné krádeže odumřelého dříví, s ohledem na rozmáhající se aktivity zlodějů v jiných ZCHÚ je však třeba věnovat této problematice zvýšenou pozornost.

Ochranným pásmem u jižního výběžku PR probíhá podél odvozní cesty Coufava trasa vysokotlakého plynovodu, označená skružemi a černo-oranžovými tyčemi. Existence této liniové stavby by neměla mít i s ohledem na svou polohu za cestou na chráněné území žádný dopad. V případě potřeby je možno provádět běžnou údržbu této trasy, eventuální dotčení ZCHÚ je však třeba vždy v předstihu konzultovat s orgánem ochrany přírody (KrÚ JMK).

Zajímavostí je spárovaná kamenná zídka s propustkem, umožňující průchod potoka Coufava pod lesní odvozní cestou Kroucená. Bylo by dobré dbát na to, aby tento historický objekt nebyl poškozován lesnickou či jinou činností a zůstal tak v lokalitě zachován i pro příští generace jako doklad řemeslného umu našich předků.

Nezastavěné pozemky na území PR, které jsou ve státním vlastnictví, lze zcizit jen se souhlasem Ministerstva životního prostředí (s výjimkou restitucí). Toto omezení vyplývá přímo ze zákona. V tomto ZCHÚ se žádné takové parcely nenacházejí a toto ustanovení se jich proto netýká.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

- Celé území ZCHÚ se nachází v lese zvláštního určení, subkategorie 32a – v prvních zónách CHKO, přírodních rezervacích a přírodních památkách, a to v úplném překryvu se subkategorií 32d – lesy sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce (viz seznam parcel navržených ke kategorizaci pro platný LHP)
- LHP pro LHC ŠLP Masarykův les Křtiny s platností 1. 1. 2023 – 31. 12. 2032 (dosavadní LHP pro LHC ŠLP Masarykův les Křtiny s platností 1. 1. 2013 – 31. 12. 2022)
- Oblastní plán rozvoje lesů pro PLO 30, ÚHÚL Brandýs nad Labem
- Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje, účinné od 3. 11. 2016, spolu se dvěma účinnými aktualizacemi
- Územní plán obce Vranov, účinný od 1. 12. 2016, spolu se schválenou možností využití tří územních studií
- Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Údolí Svitavy (CZ0624132) zpracovaný AOPK ČR, Regionálním pracovištěm Jižní Morava dne 31. 12. 2015

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

Přírodní lesní oblast	30 – Dražanská vrchovina
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	618 000 ŠLP Masarykův les Křtiny
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	22,20
Období platnosti LHP (LHO)	1. 1. 2023 – 31. 12. 2032
Organizace lesního hospodářství	Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny
Nižší organizační jednotka	polesí Vranov

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast: Dražanská vrchovina				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT	Výměra (ha)	Podíl (%)
3B	bohatá dubová bučina	BK 6, DBZ 3, HB 1, JD, LP, KR	12,56	58
3A	lipodubová bučina	BK 5, LP 2, DBZ 1, JV 1, JD 1	3,65	17
3H	hlinitá dubová bučina	BK 6, DBZ 3, HB 1, JD, JS	2,17	10
3D	obohacená dubová bučina	BK 6, LP 2, DBZ 2, JV, JD	1,74	8
3S	svěží dubová bučina	BK 6, DBZ 3, LP 1, JD, HB	1,31	6
3J	lipová javořina	BK 4, LP 3, JV 2, JD 1, JLH, HB, DBZ, JS	0,22	1
4H	hlinitá bučina	BK 8, JD 2, DBZ, LP	0,08	0
4B	bohatá bučina	BK 8, JD 2, DBZ, LP	0,06	0
4A	lipová bučina	BK 6, LP 2, JV 1, JD 1, JL	0,01	0
Celkem			21,80	100 %

Porovnání přirozené a současné skladby lesa

Zkratka	Název dřeviny	Současné zastoupení (ha)	Současné zastoupení (%)	Přirozené zastoupení (ha)	Přirozené zastoupení (%)
Jehličnany					
SM	smrk ztepilý	+	+	-	-
BO	borovice lesní	0,13	1	-	-
MD	modřín evropský	+	+	-	-
JD	jedle bělokora	0,77	4	0,42	2
DG	douglaska tisolistá	+	+	-	-
Listnáče					
DBZ	dub zimní	1,30	6	5,51	25
BK	buk lesní	15,99	73	12,69	58
HB	habr obecný	1,81	8	1,47	7
BB	javor babyka	+	+	-	-
BR	bříza bradavičnatá	+	+	-	-
KL	javor klen	0,25	1	-	-
JS	jasan ztepilý	+	+	+	+
LP	lípa srdčitá	0,71	3	1,29	6
LPV	lípa velkolistá	+	+	-	-
KS	jírovec maďal	+	+	-	-
JL	jilm habrolistý	+	+	+	+
JLH	jilm horský	+	+	+	+
OS	topol osika	+	+	-	-
TR	třešeň ptačí	+	+	-	-

JIV	vrba jíva	+	+	-	-
JR	jeřáb ptačí	+	+	-	-
OR	orešák královský	+	+	-	-
JV	javor mléč	+	+	0,42	2
PJ	pajasan žláznatý	+	+	-	-
KR	keře	0,84	4	+	+
Celkem		21,80	100 %	21,80	100 %

Přirozená dřevinná skladba je stanovena podle publikace Pěstování lesů na typologických základech Ing. E. Průši CSc. Plocha celkem odpovídá ploše porostní půdy.

Technická poznámka:

Tento plán péče byl zpracován v roce 2021, taxační údaje zjištěné v porostech tedy odpovídají 1. 1. roku 2022 (s výjimkou věku porostu, který byl upraven na platnost nového LHP). Používané zkratky názvů dřevin jsou v souladu s vyhláškou č. 84/1996 Sb. Údaje v tabulce T2 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich, jsou uvedeny v m³ bez kůry.

Přílohy:

- M4 – Mapa dílčích ploch a objektů
- M5 – Lesnická mapa porostní
- M6 – Lesnická mapa typologická
- M7 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů
- T2 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

V PR Coufava se nenacházejí žádné rybníky ani vodní nádrže. Celá lokalita je odvodňována s pomocí potoka Coufava protékajícího JZ okrajem PR a následně jejím ochranným pásmem, a dále prostřednictvím jeho bezejmenných pravidelně vysychajících levobřežních přítoků vytékajících z pramenišť nacházejících se ve střední části ZCHÚ (U Zdravé vody) a v jejím JV výběžku (V Mokřím žlábku). Tyto vodní toky si zachovaly v předmětném úseku svůj přirozený charakter bez jakýchkoli objektů a regulací (s výjimkou dvou trubních propustků, umožňujících průchod potoka Coufava pod lesními odvozními cestami). Tento stav je žádoucí zachovat i do budoucna.

Název vodního toku	Coufava + její bezejmenné přítoky
Číslo hydrologického pořadí	4-15-02-1051-0-00-00
Úsek dotčený ochranou (řkm od–do)	Coufava – 0,60 km (v ZCHÚ) Coufava – 0,25 km (v ochranném pásmu ZCHÚ) bezejmenný přítok (U Zdravé vody) – 0,15 km bezejmenný přítok (Mokřím žlábek) – 0,07 km
Charakter toku	lososová voda Svitava střední – 275
Příčné objekty na toku	propustek ve spárované kamenné zídce a pod asfaltem
Manipulační řád	-
Správce toku	Lesy České republiky, s. p.
Správce rybářského revíru	Moravský rybářský svaz – MO Adamov
Rybářský revír	463 063 Svitava 2
Zarybnovací plán	-

Přílohy:

M4 – Mapa dílčích ploch a objektů

M5 – Lesnická mapa porostní

2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Jedná se o drobné skalní výchozy brněnského granodioritu na prudkých svazích a dále o volně roztroušené kameny (především na bázích svahů).

I když nejsou tyto útvary ve zřizovacím předpisu přímo zmíněny, určitý stupeň ochrany si bezesporu zaslouží. Zejména je třeba dohlédnout na to, aby nedocházelo k jejich poškozování např. terénními úpravami a dovolen zde není ani sběr či odnášení kamenů.

2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích

Žádné nelesní pozemky se v ZCHÚ nenacházejí. Jediným prvkem, který bylo možné v mapových přílohách vylišit jako tzv. bezlesí, je již součástí lesního pozemku a tvoří jej zpevněná odvozní cesta Kroucená (díleč plocha 13A152). Podél této cesty byl vlastníkem lesa v minulém decenniu proveden v dohodě s KrÚ JMK šetrný výřez náletových dřevin (cca 3 m pruh po obou stranách) za účelem zajištění průjezdnosti pro odvozní soupravu a tento zásah bude zřejmě nutné v následujících 10 letech zopakovat.

Tuto odvozní cestu je i nadále možno využívat k přibližování a odvozu dříví s tím, že do budoucna je absolutně nevhodné jakékoli její další zpevňování, změny povrchu či rozšiřování na úkor lesa. Přípustná je po dohodě s orgánem ochrany přírody údržba jejího okraje výřezem náletových dřevin, nikoli však vzrostlých stromů. Zachovat je také třeba charakter spárované kamenné zidky s propustkem, překlenující na začátku cesty potok Coufavá.

Přílohy:

M4 – Mapa dílčích ploch a objektů

M5 – Lesnická mapa porostní

T2 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

Dosavadní péči o ZCHÚ a zejména pak stávající způsob nakládání s lesními porosty lze označit jako smysluplný a ve vztahu k předmětům ochrany příznivý způsob hospodaření. Vzhledem k tomu, že na náhorní plošině i prudkých svazích s drobnými skalními výchozy a žleby nebyly v posledních několika decenních využívány holosečné obnovní prvky, nemohlo zde dojít k vytvoření podmínek pro škodlivou erozi a lokalita je tak nyní v podstatě celá porostlá lesem s poměrně pestrou druhovou skladbou a bohatou synuzií podrostu. Ocenit je třeba také skutečnost, že zdejší listnaté lesy jsou již delší dobu ponechány samovolnému vývoji, díky čemuž se dnes v rezervaci nachází poměrně značný podíl odumřelé dřevní hmoty, která obohacuje lesní ekosystém především z mykologického a entomologického hlediska. Potěšitelný je rovněž fakt, že při zpracování nahodilých těžeb v porostech s výskytem smrku se podařilo zachovat na ploše veškeré listnáče bez ohledu na jejich věk, druh, či kvalitu. Proveden zde byl pouze jednotlivý a skupinovitý výběr SM (ve svahu nad potokem Coufavá) s následným dolesněním drobných světlin jedlí a ponecháním sterilních souší k zetlení. Jednotlivé smrky přitom byly v tomto náročném terénu odkáceny a vyklizeny

z porostu téměř bezeškodně, nedošlo k porušení půdního povrchu ani ke škodám na zmlazení, což je dobrou vizitkou zdejšího lesního personálu. Bohužel vysazené jedle se nepodařilo dopěstovat do stavu zajištěnosti. Po dohodě s KrÚ JMK byla také rozřezáním silných listnatých vývrátů uvolněna přibližovací linka na SV hranici ZCHÚ. Dlouhodobě nastavený bezzásahový režim se zde doporučuje zachovat i do následujících decenníů, což se týká i kalamitní plochy po vichřici Antonín, zarostlé z velké části křovinami (možné pouze uvolnění náletu listnáčů výřezem jednotlivých KR). Za újmu vzniklou ponecháním lesa samovolnému vývoji je vlastníkovu pozemku poskytována prostřednictvím AOPK ČR každoroční finanční náhrada, což může zvýšit jeho motivaci k tomuto jednání a do budoucna tak zjednodušit i jeho komunikaci s orgánem ochrany přírody na úseku omezení vlastnických práv.

Zbylé zdravé smrky by bylo vhodné ponechat v porostech na dožití a následně k zetlení, a to především z důvodů zajištění dočasného krytu a zástinu pro objevující se přirozené zmlazení listnáčů.

Vtroušené výstavky geograficky nepůvodních modřínů není nutné ze ZCHÚ odstraňovat, pokud zde nezačne docházet k jejich zmlazování. V takovém případě pak bude nezbytné tyto jedince vykácet a jejich dřevní hmotu ponechat neodvětvenou v porostu (respektování bezzásahového režimu). Neprodleně zlikvidovat je třeba semenáčky i odrostlejší jedince douglasky tisolisté, pajasanu žláznatého, jírovce maďalu i ořešáku královského, které se sem dostaly z okolních porostů, města Adamova, prostřednictvím ptactva, případně i nedovolenou mysliveckou činností (vnadění v blízkosti slaniska), a spolu s nimi je nutno vykácet i plodící staré douglasky rostoucí v ochranném pásmu při východní hranici PR.

Co se týče rozlehlé plochy po větrné kalamitě zarostlé z velké části křovinami, tak v tomto případě se doporučuje pouze výřez jednotlivých keřů s následným provedením opatření proti jejich výmladnosti, cílený na uvolnění zastíněných či krnicích semenáček listnatých dřevin (s výjimkou PJ, KS a OR). Dále je třeba bránit šíření KR do navazujících rozvolněných okrajů starých BK porostů.

Vzhledem k tomu, že nedílnou součástí funkčních lesních ekosystémů je tlející dřevní hmota, bylo by i nadále vhodné ponechávat v této lokalitě rovnoměrně po celé ploše veškeré padlé kmeny, stojící souše i různá kmenová torza, a to až do úplného rozpadu jejich dřevní hmoty. Dodržování této zásady bude mít příznivý dopad na další rozvoj entomofauny v území, do budoucna rozšíří hnízdní možnosti řady druhů ptáků, zvýší potravní nabídku v lesích, obohatí zdejší společenstva o druhy hub vázané na tlející dříví a v neposlední řadě přispěje i k optimalizaci koloběhu živin v lesní půdě. V současné je zde odumřelého dříví relativní dostatek.

V minulosti proběhla v PR rekonstrukce lesní cesty Kroucená, při které došlo za účelem jejího rozšíření k poměrně intenzivnímu kácení řady vzrostlých buků a tím i k poškození zdejších předmětů ochrany. Tato kauza byla nakonec uzavřena Českou inspekcí životního prostředí udělením poměrně vysoké finanční sankce. V minulém decenniu byl podél této cesty proveden pouze výřez mladých náletových dřevin z důvodů jejího zprůchodnění pro odvozní soustavu. Tento zásah bude možno dle potřeby zopakovat, avšak pouze po předchozí dohodě s orgánem ochrany přírody. Cestu již nelze dále zpevňovat, rozšiřovat na úkor lesa ani měnit její povrch. Také je třeba na ní zachovat vyspárovanou kamennou zídku s propustkem, umožňujícím průtok potoka Coufava, a chránit tento objekt před případnou nešetrnou těžební činností či nevhodně prováděným vyklizováním dříví.

S ohledem na devastační škody působené spárkatou zvěří na přirozeném zmlazení dřevin PDS (okus, požírání bukovic a žaludů, eroze půdního povrchu; netýká se jen PR Coufava, ale i ostatních ZCHÚ na pravém břehu Svitavy) by bylo dobré přimět uživatele honitby k výrazné redukci zejména muflonů, jelenů a černé zvěře, která se v této rozlehlé oblasti pohybuje a má

zde i své stávaníště. Jak již uvedeno výše, odlov by se měl soustředit především na zvěř „holou“ a hlavním vodítkem pro plán lovu by měl být skutečný stav lesního ekosystému, nikoli tedy pouhé nepřesné myslivecké statistiky včetně problematického sčítání zvěře, které lze dle potřeby upravit, a jež tak nemají na rozdíl od viditelných škod žádnou vypovídací hodnotu. Předchozí plán péče navrhoval důsledné snížení stavů zvěře (především muflonů) a její soustavnou regulaci. Přírozené zmlazení jedle mělo být individuálně ochraňováno proti okusu a měly tu být též založeny trvalé plochy pro sledování vývoje přírodního zmlazení za účelem posouzení skutečných škod působených zde zvěří. Dále se počítalo s provedením inventarizace JD zmlazení a celkového počtu plodících jedinců jedle bělokoré v ZCHÚ. Ani jeden z těchto návrhů nebyl v chráněném území realizován. Je nejvyšší čas začít v této věci konat, protože stav listnatého zmlazení je neutěšený a zmlazení jedle není téměř patrné. Nedojde-li v brzké době k nápravě tohoto tristního stavu, jedle bělokorá z této lokality zcela vymizí a druhová skladba zde dozná značných změn (expanze křovin, zánik některých vtroušených druhů, celková ruderalizace bylinného patra). S ohledem na výše uvedené skutečnosti se doporučuje v současné době věnovat pozornost zejména zajištění individuální ochrany sporadicky se objevujících semenáčků jedle (oplůtky, oplocenky pod fruktifikujícími stromy apod.) případně i ostatních vzácnějších druhů dřevin (TR, DBZ) a dále plošné ochraně bukového zmlazení (repelentní nátěry, postřiky). Naprostou prioritou však musí být výrazné snížení stávajících stavů muflonů zvěře na pravém břehu řeky Svitavy, v nejzazším případě pak i úplné ukončení (zrušení) jejich chovu v celé honitbě. Z preventivních a estetických důvodů by bylo vhodné zlikvidovat opuštěné slanisko v SV výběžku ZCHÚ a spolu s ním i nedaleký rozpadající se posed.

Drobné skalní výchozy i volně roztroušené kameny je třeba ponechat v přírodním stavu bez jakýchkoli úprav a zásahů.

Potok Coufava i jeho bezejmenné sezónní přítoky včetně pramenišť po celém ZCHÚ je nutno chránit před jakýmkoli regulacemi či terénními úpravami. Příslušnému správci těchto vodních toků nelze bránit v čištění koryta Coufavy od případných popadaných stromů (s nutností ponechání jejich dřevní hmoty v sousedních porostech k zetlení), to se však netýká vývrátů, které se klenou nad potokem a neovlivňují tak jeho průtočnost (tj. nevytvářejí v něm žádné překážky). Takové kmeny je zde vhodné ponechat v přírodním stavu.

Dále je třeba zvážit možnost případného provádění opatření proti šíření invazního neofytu netýkavky malokvěté (kosení, ruční vytrhávání před započetím tvorby semen, následná likvidace biomasy za hranicemi PR – pouze pomístně, celoplošně nereálné).

Žadoucí je zahájit komunikaci s provozovateli webových stránek lákajících prostřednictvím kvalitně zpracovaného mapového MTB průvodce do zdejších zachovalých lesů (i přírodních rezervací) natěšené bikery.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Kolize zájmů ochrany přírody se nepředpokládá. Prioritou je zajištění samovolného vývoje lesních porostů. Navrhované výřezy nežádoucích druhů dřevin (bez černý, zmlazení DG, PJ aj.) nelze z tohoto úhlu pohledu považovat za narušení bezzásahového režimu, nýbrž je třeba je vnímat jako účelové opatření, prováděné ve prospěch zdejších předmětů ochrany. Stejně tak je třeba přistupovat i k případné ochraně zmlazení proti zvěři.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o lesy

Pro lesní porosty jsou zpracovány tabulky Rámcových směrnic hospodaření a tabulka opatření dle podrobného rozdělení lesa. Podkladem pro vypracování tohoto materiálu je zhodnocení stávajícího stavu lesního ekosystému, které je uvedeno v kap. 2.2.b), 2.4.1 a 2.5. Hlavním záměrem je zachování přírodního charakteru starého listnatého lesa s jedlí jakožto biotopu některých vzácných druhů rostlin a živočichů, respektování přírodních procesů zde probíhajících, ochrana cenných listnáčů (třešň ptačí) a zejména pak zmlazující se jedle bělokoré, starých výstavků a doupných stromů, ponechání veškeré odumřelé dřevní hmoty v lesích k zetlení (souší a kmenových torz, padlých kmenů) a dle možností též uchování celkové biodiverzity lokality a pestré druhové skladby zdejších lesních porostů. Jedním z nejdůležitějších cílů je likvidace přítomných semenáčků i odrostlejších jedinců invazního PJ, geograficky nepůvodní DG (včetně plodících starých stromů v ochranném pásmu ZCHÚ), KS a OR. Na kalamitní ploše způsobené vichřicí Antonín lze uvažovat také o pomístním rozvolnění zapojených křovin výřezem jednotlivých keřů bezu černého, a to za účelem uvolnění a následného odrůstání utlačovaných semenáčků listnatých dřevin.

V PR je zakázáno využívat intenzivní technologie, rozšiřovat geograficky nepůvodní druhy rostlin a živočichů, a používat biocidy (tj. přípravky na hubení živých organismů). Dle výkladu MŽP se přitom za záměrné šíření považuje nejen umělá výsadba, ale také ponechávání výstavků geograficky nepůvodních druhů dřevin, u nichž lze očekávat přirozené zmlazování (zde především MD). Předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody (KrÚ JMK) je třeba k jakýmkoli zásahům do chráněného území, k rušení jeho přirozeného vývoje, poškozování jeho povrchu, rostlinstva či živočišstva a dále k údržbě lesních cest, která by mohla narušit ostatní území rezervace. Výše uvedená omezení vyplývají buď přímo ze zákona, nebo z bližších ochranných podmínek formulovaných ve zřizovacím předpisu.

Přílohy:

M6 – Lesnická mapa typologická

M7 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

T1 – Rámcové směrnice péče o les podle souboru lesních typů

b) péče o rybníky (nádrže) a vodní toky

Rybníky ani nádrže se zde nenacházejí. JZ okrajem ZCHÚ protéká v úseku cca 600 metrů potůček Coufavá, do kterého levobřežně ústí 2 bezejmenné sezónní přítoky pramenící ve střední části rezervace (U Zdravé vody, cca 150 m) a v jejím JV výběžku (Mokrý žlíbek, cca 70 m). U všech těchto vodních toků i zmíněných prameništ' lze nejen z hlediska krajinného rázu doporučit jejich zachování v přírodním stavu bez jakýchkoli úprav a regulací. Možné je pouze čištění průtočného profilu potoka Coufavá od popadaných kmenů.

Předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody (KrÚ JMK) je třeba k jakýmkoli zásahům do chráněného území a k poškozování jeho povrchu. Tato omezení vyplývají z bližších ochranných podmínek formulovaných ve zřizovacím předpisu.

c) péče o nelesní pozemky

Žádné nelesní pozemky se v ZCHÚ nenacházejí. Odvozní cestu Kroucená, která má charakter bezlesí na lesním pozemku (dílčí plocha 13A152) je možno i nadále využívat ve stávajícím rozsahu k účelu, pro který byla kdysi zřízena (přibližování, skládkování a odvoz chemicky neošetřené dřevní hmoty), akceptovatelné však není jakékoli její další zpevnování, změny charakteru povrchu či rozšiřování na úkor lesa. Do budoucna je možno udržovat její průjezdnost výřezem mladých náletových dřevin (vyloučeno je kácení vzrostlých stromů), tuto činnost se však doporučuje provádět v dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody. Na začátku této cesty je také třeba zachovat (ve stávající podobě) spárovanou kamennou zídku s propustkem umožňující průtok potůčku Coufavá.

Jak již uvedeno výše, předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody (KrÚ JMK) je třeba k údržbě lesních cest, která by mohla narušit ostatní území rezervace. Toto omezení vyplývá z bližších ochranných podmínek formulovaných ve zřizovacím předpisu.

d) péče o rostliny

Vzhledem k charakteru ZCHÚ není potřebné věnovat rostlinám žádnou speciální péči, neboť dodržováním rámcových zásad péče o lesy lze předpokládat, že budou současně zajištěny také vhodné podmínky pro existenci a rozvoj populací zdejších chráněných či regionálně vzácných druhů. V této souvislosti je vhodné udržovat alespoň místy rozvolněný charakter porostů (tuto podmínku splňují v současné době menší vývratiště a dále proředené okraje přestárých bučin v okolí kalamitní plochy) a nezalesňovat drobné světliny. Toto opatření může rovněž podpořit přirozenou obnovu dřevin PDS.

V případě nežádoucího zmlazování geograficky nepůvodního modřínu by bylo vhodné jeho nálet průběžně odstraňovat a dále vykácet jednotlivé výstavky (s ohledem na bezzásahový režim nutné ponechání jejich dřevní hmoty na místě). V současné době je třeba zlikvidovat především ojediněle se objevující semenáčky douglasky tisolisté, invazního pajasanu žláznatého, jírovce maďalu a ořešáku královského. Spolu s nimi je nezbytné vykácet i staré plodící DG rostoucí v ochranném pásmu při východní hranici rezervace. Zejména PJ a DG mají velký potenciál šířit se dále do ZCHÚ a do budoucna tak znehodnotit zdejší zachovalé přírodě blízké porosty. Na kalamitní ploše zarostlé místy neprostupnými houštinami křovin lze uvažovat také o výřezu jednotlivých keřů a tím podpořit odrůstání zastíněných či krnících semenáčků listnatých dřevin. K likvidaci pajasanu a eventuálně i bezu černého se doporučuje využít herbicidní přípravky na bázi glyfosátu (např. Roundup, Touchdown), aplikovaný buď formou postřiku cca 10 % roztoku na listovou plochu semenáčků či mladých výmladků (vegetační doba), anebo u starších výmladků či dospělých stromů zátěrem řezné plochy pařezků zhruba 50 % roztokem tohoto přípravku (nutno provádět v období vegetačního klidu, ideálně v říjnu až listopadu).

Pozornost by bylo dobré zaměřit také na individuální ochranu semenáčků vzácnějších vtroušených dřevin, jako jsou např. jedle bělokorá a třešeň ptačí (individuální oplůtky, drobné oplocenky pod plodícími stromy, případně repelentní nátěry). Zejména u dožívající jedle je zajištění ochrany jejího sporadicky se objevujícího zmlazení naprostou nutností. Bez něho tato dřevina z druhové skladby lesa velice rychle zmizí. Pokud jedle v chráněném území zcela vyhyne, pak lze uvažovat i o její případné individuální dosadbě.

V ZCHÚ by bylo i nadále vhodné ponechávat v maximální možné míře stojící souše, kmenová torza, silnější zlomy a vývraty (tento požadavek je ošetřen dlouhodobě nastaveným bezzásahovým režimem). Dodržování této zásady může přispět k obohacení lokality o některé

zajímavé druhy hub, vázané na tlející dříví. V této souvislosti je třeba zmínit, že i díky dlouhodobému ponechávání veškeré odumřelé dřevní hmoty a absenci těžební činnosti je PR Coufava významnou mykologickou lokalitou s potvrzenými nálezy celé řady vzácných či kriticky ohrožených druhů hub. Při udržování průjezdnosti odvozních cest (Coufava, Kroucená), přibližovací linky (OP při SV hranici ZCHÚ) i průtočného profilu potůčku Coufava je možno padlé stromy rozřezat s nutností ponechání jejich dřevní hmoty v sousedních porostech k zetlení.

Alespoň pomístně se doporučuje dle možností redukovat šířící se druh cizokrajné netýkavky malokvěté, čehož lze dosáhnout pouze vytrháním jednotlivých rostlin v době květu (před zahájením tvorby prvních semen) či opakovaným kosením po dobu několika let. Vzhledem k tomu, že tato rostlina má tendenci se vegetativně množit, je nutné vzniklou biomasu z lokality vždy vynést a zlikvidovat co nejdál od jejích hranic.

V PR je zakázáno sbírat rostliny s výjimkou sběru lesních plodů a rozšiřovat geograficky nepůvodní druhy rostlin. Předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody (KrÚ JMK) je třeba k rušení přirozeného vývoje chráněného území a k poškozování rostlinstva. Tato omezení vyplývají buď přímo ze zákona, nebo z bližších ochranných podmínek formulovaných ve zřizovacím předpisu.

e) péče o živočichy

Území PR lze s ohledem na celkový charakter zdejší vegetace považovat za ideální prostředí pro hnízdění různých druhů ptáků. Za účelem zachování těchto příznivých podmínek a rozšíření možností potravní nabídky pro tyto ptačí druhy by bylo i do budoucna vhodné ponechávat v porostech nastojato co nejvíce zlomů a odumřelých kmenů, naprostou samozřejmostí by měla být ochrana veškerých doupných stromů a starých výstavků. V lokalitě je žádoucí zachovat také většinu padlých kmenů zejména silnějších dimenzí, a to až do úplného rozpadu jejich dřevní hmoty (v ZCHÚ je tato problematika ošetřena zavedením trvale bezzásahového režimu). Tato opatření budou vyhovovat i saproxylickým broukům. Případnou těžební činnost (výřezy KR, likvidace GND) směřovat pokud možno mimo hnízdní období ptáků (1. 4. – 31. 8.).

Co se týká zajištění ochrany kovařika fialového v EVL Údolí Svitavy a tím i v PR Coufava, tak v tomto směru se doporučuje dodržovat obecné zásady zpracované AOPK ČR v tzv. souhrnu doporučených opatření. V tomto metodickém materiálu se uvádí, že základním předpokladem pro existenci populace kovařika fialového jsou staré duté stromy (především buky, duby, ale i habry, javory a jilmy) vyskytující se v druhově bohatých listnatých porostech ideálně pralesního charakteru. Larvy tohoto mimořádně vzácného a skrytě žijícího brouka potřebují ke svému vývoji dutiny větších rozměrů většinou ve spodní části (u paty) kmene, s trouchem chráněným před přímým deštěm, zároveň však v kontaktu se zemní vlhkostí. K zajištění této potřeby je důležité zachovávat ve starých porostech buď bezzásahový režim (zdejší PR a PP) anebo v nich alespoň ponechávat část stromů silnějších dimenzí na dožití a k následnému zetlení (zbývající část EVL). Kromě zajištění dostatku dutinových stromů vhodných pro kovařika je důležité zajistit na lokalitě také kontinuitu výskytu těchto stromů, o což lze v rámci celé EVL usilovat především průběžně prováděnou obnovou, cílenou na dosažení vyrovnanosti věkových tříd a vyššího zastoupení BK v druhové skladbě. Vzhledem k tomu, že celé území PR Coufava je spolu s ostatními zdejšími ZCHÚ trvale ponecháno samovolnému vývoji, jsou zde zajištěny dlouhodobě ideální podmínky pro zachování a další prosperitu populace tohoto evropsky významného druhu. V dohledné době je však třeba výrazným způsobem omezit škodlivý vliv zvěře, jinak se zdejší přestárlé bučiny časem rozpadnou, aniž by po sobě zanechaly životaschopné potomstvo.

Na lokalitě je patrné velice silné ovlivnění spárkatou zvěří, které se projevuje především škodami na obnově. Nejvíce škodí v celé oblasti migrující zvěř mufloní (v současné době minimálně šedesátihlavé stádo), a to plošným spásáním listnatého a jedlového náletu, který tak nestačí bez ochrany jejímu vlivu odrůstat. V tomto ohledu jsou na tom nejhůře sporadicky se objevující semenáčky kdysi hojné, dnes však rychle odumírající a ustupující jedle. Srnci a jeleni poškozují okusem zejména semenáčky DBZ, KL, JV, BK, HB a JD, černá zvěř pak požírá bukvice i žaludy a svým rytím může také závažně poškodit zdejší nepříliš četné populace chráněných či vzácných druhů rostlin. To vše může v ZCHÚ do budoucna významně zkomplikovat přirozenou obnovu lesa, způsobit nežádoucí rozvoj ruderalní vegetace a křovin, případně vést až k zániku některých vtroušených dřevin (zejména JD, DBZ). S ohledem na výše uvedené skutečnosti se proto důrazně doporučuje posuzovat únosnost stavů zvěře v adamovských lesích i v celé honitbě (a plánovat její odlov) nejen dle mysliveckých statistik a normativů, ale především dle skutečného stavu zdejších lesních ekosystémů a zejména pak dle schopnosti jednotlivých dřevin se pod porostem zmlazovat a následně odrůstat. Odlov je třeba zaměřit zejména na redukci „holé“ zvěře, která není z mysliveckého hlediska tak atraktivní a jejíž stavy tak mohou v této oblasti rychle narůstat. V tomto smyslu by bylo žádoucí vyvinout tlak na uživatele honitby, aby tento obecně neúnosný stav začal co nejdříve řešit. Do té doby, než dojde v dané věci k nápravě (s ohledem na narůstající statistiky odlovu v posledních letech je již k tomu zřejmě nakročeno), je třeba objevující se přirozené zmlazení i případné umělé dosadby (JD) chránit proti zvěři nátěrem nebo nástřikem repelentními přípravky, drobnými oplocenkami (pod plodícími stromy) či individuálními oplůtky. Zvěř v PR rozhodně nepřikrmovat a v území nezřizovat ani žádná krmeliště, slaniska, újediště či vnaďiště. Obdobná činnost mívá obecně za následek kumulaci zvěře v okolí takovýchto zařízení, projevuje se intenzivním nárůstem škod na přirozeném zmlazení, může docházet k postupné ruderalizaci bylinného patra a často i k zavlékání nepůvodních druhů rostlin do ZCHÚ (např. durman, jírovec). V této souvislosti se doporučuje úplně zlikvidovat kdysi nelegálně zřízené a snad již nevyužívané slanisko ve světlině mladého porostu na hranici dílců 13A a 13C, v jehož okolí se stále shromažďuje zvěř a působí zde značné škody, a spolu s ním odstranit i nedaleký rozpadající se posed. Existenci druhého posedu (blíže viz kap. 2.2.e) je třeba uvést do souladu se zřizovacím předpisem. V chráněném území by bylo vhodné vybudovat drobné kontrolní oplocenky k vyhodnocení vlivu spárkaté zvěře na zmlazování, odrůstání a druhovou skladbu přirozené obnovy s následným posouzením únosnosti stávajících stavů této zvěře v dané oblasti.

V PR je zakázáno rozšiřovat geograficky nepůvodní druhy živočichů a dále odchyťovat živočichy s výjimkou výkonu práva myslivosti a rybářství. Přitom výkon práva myslivosti a rybářství může příslušný orgán ochrany přírody (KrÚ JMK) omezit, pokud je tento výkon v rozporu s podmínkami ochrany území přírodní rezervace. Předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody je třeba k rušení přirozeného vývoje chráněného území a k poškozování živočišstva, dále k výstavbě a umístování mysliveckých zařízení a k lovu škodné zvěře s výjimkou lišky či hubení pytláčících psů a koček. Výše uvedená omezení vyplývají buď přímo ze zákona, nebo z bližších ochranných podmínek formulovaných ve zřizovacím předpisu.

Přílohy:

M4 – Mapa dílčích ploch a objektů

T2 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

f) péče o útvary neživé přírody

Jedná se zejména o drobné skalní výchozy brněnského granodioritu, a dále o místy roztroušené kameny. Pozornost si zaslouží také lesní prameniště U Zdravé vody a v Mokrém žlábku. Tyto útvary je třeba zachovat v přirozeném stavu, není možné do nich jakkoli zasahovat ani zde sbírat či odsud odvážet volně se povalující kameny.

Předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody (KrÚ JMK) je třeba k jakýmkoli zásahům do chráněného území, k poškozování jeho povrchu, geologického podkladu a k odnášení jakýchkoli přírodnin. Tato omezení vyplývají z bližších ochranných podmínek formulovaných ve zřizovacím předpisu.

g) zásady jiných způsobů využívání území

V současné době se nepředpokládá, že by ZCHÚ mohlo být využito i k jiným účelům, než jsou lesnické hospodaření, myslivost, ochrana přírody a šetrná turistika. Pokud by se takové snahy do budoucna objevily (zejména budování single-trailů a bike-trailů v okolí), je třeba jim v maximální možné míře bránit. To se týká i případných krádeží odumřelé dřevní hmoty (souše, vývraty apod.).

Trasu vysokotlakého podzemního plynovodu procházejícího ochranným pásmem v blízkosti jižního výběžku PR je možno udržovat dle potřeby, případné dotčení ZCHÚ je však třeba ze strany provozovatele vždy v předstihu konzultovat s orgánem ochrany přírody.

V PR je zakázáno povolovat a umisťovat nové stavby. Předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody (KrÚ JMK) je třeba k jakýmkoli zásahům do chráněného území, k rušení jeho přirozeného vývoje, poškozování jeho povrchu, geologického podkladu, rostlinstva či živočišstva a dále k odnášení jakýchkoli přírodnin. Tato omezení vyplývají buď přímo ze zákona, nebo z bližších ochranných podmínek formulovaných ve zřizovacím předpisu.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) lesy

Konkrétní opatření jsou navržena v tabulce T2, a to až do úrovně jednotlivých porostních skupin (etází). Těžební zásahy jsou zakresleny v příloze M8. Celé území bude i nadále trvale ponecháno samovolnému vývoji, speciální pozornost bude věnována individuální ochraně sporadicky se zmlazující JD a naopak likvidaci přítomných semenáčků i odrostlejších jedinců DG (včetně fruktifikujících stromů v ochranném pásmu PR), PJ, KS a OR. Na rozlehlé ploše po větrné kalamitě připadá v úvahu i výřez jednotlivých KR cílený na uvolnění utlačovaných semenáčků listnatých dřevin.

Přílohy:

M8 – Mapa navržených zásahů a opatření v lesních porostech

T2 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

b) rybníky (nádrže) a vodní toky

V lokalitě se nenacházejí žádné rybníky ani jiné vodní nádrže. Koryto potoka Coufava a obou jeho levobřežních sezónních přítoků je třeba ponechat v přirozeném stavu bez jakýchkoli regulací či úprav. To samé se týká pramenišť (U Zdravé vody, Mokrý žlábek) z nichž tyto přítoky vyvěrají.

Přílohy:

M4 – Mapa dílčích ploch a objektů

M5 – Lesnická mapa porostní

T2 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

c) útvary neživé přírody

Drobné skalní výchozy i volně roztroušené balvany je třeba ponechat v přirozeném stavu bez jakýchkoliv terénních úprav. Sběr a odnášení kamenů je v této lokalitě nepřipustné.

d) nelesní pozemky

Nelesní pozemky se v ZCHÚ nenacházejí. Lesní cestu Kroucená (dílčí plocha 13A152) lze i nadále využívat ke stanovenému účelu (přibližování, skládkování a odvoz chemicky neošetřené dřevní hmoty) a po dohodě s KrÚ JMK je možné provádět i její údržbu výřezem mladých náletových dřevin (kácení vzrostlých stromů vyloučeno). Nepřípustné je jakékoli její další rozšiřování, nevhodné změny povrchu či zpevňování. Spárovanou kamennou zídku s propustkem je třeba chránit před případnou nešetnou těžební činností i necitlivě prováděným přibližováním dříví.

Přílohy:

M4 – Mapa dílčích ploch a objektů

M5 – Lesnická mapa porostní

T2 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

K zajištění území před rušivými vlivy okolí slouží ochranné pásmo, které tvoří ze zákona pruh široký 50 m podél celé hranice přírodní rezervace.

V tomto ochranném pásmu je zakázáno rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů (s výjimkou případů uvedených ve schváleném LHP či protokolárně převzatých LHO). Předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody (KrÚ JMK) je třeba k umístování, povolování nebo provádění staveb, změně druhu nebo způsobu využití pozemků, terénním úpravám, použití chemických prostředků, změnám vodního režimu pozemků nebo k nakládání s vodami. Tato omezení vyplývají přímo ze zákona.

ZCHÚ se nachází v rozsáhlém komplexu lesních porostů. Obnovní prvky v okolí PR by proto bylo vhodné volit tak (při zohlednění fáze rozpracovanosti porostů, expozice lokality a konfigurace terénu), aby k domýcení mateřského porostu ve vlastním ochranném pásmu došlo teprve až tehdy, kdy nová generace lesa odroste v okolních porostech natolik, že bude schopna zajistit zvláště chráněnému území dostatečný kryt a zástin (týká se zejména SV a v dlouhodobém výhledu i SZ okraje ZCHÚ). Případně je též možné začít s obnovou porostů právě v ochranném pásmu a další obnovní prvky přiřadit až poté, co zde nová generace lesa začne plnit svou ochrannou funkci (eliminace škod větrem apod.). V ochranném pásmu by obecně nemělo docházet k umístování větších holosečných obnovních prvků, při obnově lesa v něm nelze používat geograficky nepůvodní druhy dřevin a z domácích druhů by zde měly být vždy preferovány dřeviny PDS. Zdejší lesní personál se těmito zásadami snaží většinou řídit, i přesto se však v OP stále objevují výsadby či zmlazení stanovištně nevhodných dřevin,

v tomto případě zejména smrku a modřínu. Vzhledem k tomuto opakujícímu se nešvaru by bylo žádoucí vlastníka lesa upozornit na to, že takové výsadby budou okraj rezervace negativně ovlivňovat minimálně dalších 100 let a v některých případech (zalesňování či přirozená obnova MD) mohou být z hlediska ochrany přírody považovány i za porušování zákona se všemi důsledky z toho vyplývajících (záměrné šíření GND). Stávající porosty s převahou SM a MD se do budoucna jeví jako nestabilní a bylo by proto vhodné je v rámci výchovy přeměnit na porosty s druhovou skladbou bližší přirozené, případně po provedení nahodilé těžby plochy zalesnit dřevinami PDS. Při východní hranici ZCHÚ se nacházejí starší porosty tyčovin-kmenovin s vyšším podílem modřínu opadavého, a hlavně s několika kusy douglasky tisolisté. Ke zmlazování MD zde prozatím nedochází, semenáčky DG však již byly pomístně nalezeny v jihovýchodní části PR. V dohledné době by proto bylo vhodné veškeré plodící douglasky z ochranného pásma odstranit, aby se do budoucna zamezilo jejich dalšímu možnému šíření v ZCHÚ. Aktuálně se v těsné blízkosti PR nachází několik holin čerstvě vzniklých z nahodilé těžby, které by bylo žádoucí zalesnit dřevinami PDS a nepřipustit zde zmlazování nepůvodních druhů, jako je výše již zmíněná douglaska či modřín. V minulosti bylo rovněž několik ploch zalesněno smrkem, který nyní dospívá do stádia tyčkovin. Bylo by vhodné jeho zastoupení redukovat v rámci výchovných zásahů. Naopak je potěšitelné, že některé vykácené plochy byly osázeny bukem či jedlí, které nyní zdárně odrůstají a je tedy třeba v péči o ně nepolevovat. V této souvislosti je třeba lesní personál pochválit také za ponechávání listnatých obrostlíků z podúrovně při domycování horní etáže mateřských porostů, což v ochranném pásmu dává do budoucna základ pro vytvoření přirozených stabilizačních prvků a má i svoji estetickou hodnotu. Alespoň část těchto netvárných košatých jedinců by bylo žádoucí v tomto OP zachovat i při provádění budoucích výchovných zásahů.

Ochranným pásmem při JZ hranici PR prochází lesní cesta Coufavá a zčásti jím protéká také stejnojmenný potok. Ten by bylo vhodné ponechat do budoucna bez jakýchkoli regulací a terénních úprav. Zmíněnou odvozní cestu není možné rozšiřovat směrem do rezervace a při její případné rekonstrukci by nemělo docházet ani k nevhodným změnám jejího stávajícího povrchu.

Podzemní vysokotlaký plynovod procházející ochranným pásmem v blízkosti jižního výběžku PR je možno udržovat dle potřeby, nemělo by však přitom dojít k dotčení ZCHÚ (nepravděpodobné). V takovém případě je třeba ze strany provozovatele předmětný zásah s orgánem ochrany přírody vždy v předstihu konzultovat.

V ochranném pásmu ZCHÚ je naprosto nevhodné přikrmovat zvěř, stejně tak jako umisťovat a provozovat zde myslivecká zařízení jakéhokoli druhu. A to včetně krmelišť, slanisek, újedišť i vnaidišť. V současné době se zde taková zařízení nenacházejí.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Území bylo v roce 2007 geodeticky zaměřeno a průběh hranice byl označen plastovými geoharpony. Údaje o existenci PR a jejího ochranného pásma byly následně promítnuty do evidence katastru nemovitostí.

Tabule se státním znakem (celkem 5 ks) jsou na hranici ZCHÚ umístěny u přístupových cest a jsou v dobrém stavu. Do budoucna by bylo žádoucí umístit ještě jednu tabuli do JV cípu PR, kde se v současné době nachází pouze samotný sloupek bez znaku, aby byla hranice v terénu při vstupu z okolního lesního komplexu zcela jasná. Pružové značení na stromech je dobře viditelné v celém průběhu hranice.

Přílohy:

M9 – Mapa umístění naučných tabulí a sloupků se státním znakem

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Při managementových zásadách je třeba vycházet z tohoto plánu péče. V souladu s ust. § 36 odst. 1, lesního zákona, je možno ve prospěch účelového hospodaření v lesích zvláštního určení přijmout opatření odchylná od některých ustanovení tohoto zákona. Aby bylo možné tohoto institutu z pozice vlastníka využít, je třeba v rámci uplatňování zájmů ochrany přírody při obnově LHP kategorizovat lesní porosty v ZCHÚ jako lesy zvláštního určení subkategorie 32a, v položce „ochrana přírody“ v hospodářské knize uvést název přírodní rezervace „Coufava“, a do popisu porostních skupin (dílů) doplnit následující text: „Hospodařit dle schváleného plánu péče“, a to včetně popisu případných navrhovaných odchylných opatření (např. ponechání celého území samovolnému vývoji, skupinek sterilních SM souší k rozpadu, nezalesňování vichřicí vytvořené kalamitní plochy, drobných světlin apod.). Po schválení LHP je možno realizovat zde uvedená odchylná opatření bez nutnosti vydání případných výjimek (povolení) ve smyslu zákona o lesích.

S ohledem na zastaralost původního zřizovacího předpisu (ministrský výnos z roku 1976) se doporučuje celé toto chráněné území přehlásit. Aktualizovat je třeba zejména bližší ochranné podmínky PR, které by měly nově ošetřit i problematiku obecně se rozmáhajících sportovních aktivit, jako jsou např. nežádoucí pojezdy horských kol, motocyklů a koní.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejnosti

Přestože území má s ohledem na svou atraktivní polohu (lesnatá krajina mezi Adamovem a Brnem) a existenci značených turistických stezek i intenzivně využívaných bike-trailových okruhů (modře značená pěší stezka u jižního výběžku PR, bike-trailový okruh Jelení skok vedený po lesní cestě Kroucená + další obdobné trasy v okolí) poměrně značný rekreační potenciál, není s ohledem na své terénní poměry a obecně nízkou atraktivitu sportovními ani jinými podobnými aktivitami prozatím příliš dotčeno. Občas se zde sice vyskytnou drobné odhozené odpadky, ty však nepředstavují pro zdejší předměty ochrany žádný závažnější problém. Krom bikerů a pěších výletníků, pohybujících se většinou po zpevněných cestách tak přírodní rezervaci navštěvují pouze myslivci, příležitostní houbaři, lidé venčící své psy a na Kroucené se lze v zimním období setkat také s milovníky bílé stopy. Pozorovány zde doposud nebyly devastující pojezdy terénních motocyklů, čtyřkolek ani jezdců na horských kolech či koňském hřbetu, a tak by to mělo i zůstat. S přihlédnutím k výše uvedeným skutečnostem lze učinit závěr, že lokalita návštěvností turistů prozatím nikterak netrpí a není tedy třeba žádných opatření pro její regulaci. Drobné odpadky se doporučuje příležitostně posbírat a z území odvézt.

Vzhledem k poměrně intenzivnímu pohybu veřejnosti (zejména cyklistů na horských kolech) po lesní cestě Kroucená by stálo za úvahu umístit na okraj rezervace (u odbočky Kroucené z LC Coufava) nějakou atraktivní naučnou tabuli, z které by se projíždějící bikeři, houbaři, místní občané i nahodilí návštěvníci těchto míst dozvěděli, čím je toto území výjimečné, co zajímavého v něm mohou spatřit a jak by se v něm měli chovat, aby zdejší chráněné fenomény zbytečně nepoškozovali.

S ohledem na narůstající popularitu některých rekreačních či sportovních aktivit (zejména masová hipoturistika, budování zážitkových single-trailových tras pro horská kola aj.) a

s přihlédnutím k veskrze negativním zkušenostem vlastníků pozemků, orgánů ochrany přírody i ostatních návštěvníků lesa s provozovateli těchto aktivit (vznik erozních rýh, živelné zahušťování sítě stezek, provozní komplikace, bezohlednost a nedisciplinovanost řady jezdců, rušení klidu a tím i omezování výkonu práva myslivosti, zvýšení atraktivity území pro motorkáře apod.), se důrazně doporučuje sledovat dění v regionu i mezi podnikatelskými subjekty a v případě proklamací a snah o tzv. „navýšení a zkvalitnění doposud nedostatečně využitého rekreačního a turistického potenciálu“ se pokusit tyto aktivity odklonit co nejdále od hranic ZCHÚ.

V současné době se jako největší problém v celé této oblasti se sítí zachovalých chráněných území jeví rozrůstající se živelné i organizované aktivity jezdců na horských kolech. Ti se na jedné straně považují za milovníky přírody, zaštiťující se svým kolem jako jedním z neekologičtějších dopravních prostředků, a na straně druhé tuto přírodu svými bezohlednými pojezdy doslova devastují (nelegální zřizování a provozování adrenalinových sjezdových tratí spojené s ničením bylinného patra, rušením živočichů, vytvářením erozních rýh, budováním skokánků, ořezem stromů, padlých kmenů apod.). V PR Coufava nejsou tyto jevy prozatím patrné, v sousedních rezervacích (PR Jelení skok, PR Malužín) je však situace v tomto ohledu naprosto zoufalá. Na síti je přitom k dispozici několik webových MTB průvodců, jejichž provozovatelé do zdejších křehkých lesních ekosystémů lákají rozvětvenou komunitu bikerů, aniž by se přitom zamysleli nad dopadem jejich chování na lesní prostředí či měli alespoň potřebu navržené trasy v chráněných územích s kýmkoli konzultovat. Zdejšímu orgánu ochrany přírody reprezentovanému KrÚ JMK tak nakonec zřejmě nezbude, než provozovatele těchto stránek (<https://brno.bike-trails.cz>, <https://www.trailforks.com>) kontaktovat a pokusit se je v dané věci alespoň částečně umravnit, na již zřízené stezky umístit upozorňující tabulky o jejich nelegálním provozování s rizikem finančního postihu a v případě opakovaného porušování zákona pak eventuálně i citelně pokutovat jednotlivé bikery přímo na místě (s výpomocí ČIŽP, Policie ČR).

S pohybem veřejnosti v lesních porostech či jejich bezprostřední blízkosti je spojeno riziko potenciálního pádu některých nestabilních stromů či jejich částí (silné větve apod.). Jedná se zejména o staré dožívající jedince silnějších dimenzí, jejich kmenová torza a souše, které jsou v PR Coufava úmyslně ponechávány k hnízdění dutinového ptactva i jako ideální biotop pro celou řadu druhů drobných živočichů (zejména hmyzu) a hub. Tato odumřelá dřevní hmota a hnilobou narušené doupné stromy jsou nedílnou součástí zdejšího lesního ekosystému, výraznou měrou přispívají k obohacení jeho biologické rozmanitosti a je tedy žádoucí je v ZCHÚ co nejdéle zachovat. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že není povinností vlastníka lesa tyto rizikové faktory na území přírodní rezervace eliminovat (zvláště pak v situaci, kdy by touto činností poškodil předměty ochrany) a není tedy odpovědný ani za vznik případné škody na majetku či zdraví návštěvníků. Ustanovení § 63 odst. 5 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny o tom hovoří zcela jasně: „Každý je povinen při pohybu na cizích pozemcích včetně pohybu na pozemních komunikacích, stezkách a pěšinách, vyznačených cyklostezkách, odpočinkových místech, tábořištích a v altáncích mimo zastavěná území obcí dbát své osobní bezpečnosti nebo bezpečnosti osob svěřených a přizpůsobit své jednání stavu přírodního prostředí na těchto pozemcích a nebezpečím v přírodě obvyklým. Vlastníci pozemků neodpovídají za škody na majetku, zdraví nebo životě, vzniklé jiným osobám působením přírodních sil nebo vlastním zaviněním těchto osob.“ Z této citace (obdobná formulace je uvedena také v § 19 odst. 2 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích) tedy vyplývá, že návštěvník PR Coufava je povinen přizpůsobit své chování momentálnímu stavu území, přihlédnout k tomu, že v ZCHÚ je naprosto běžné ponechávat přestálé stromy až do jejich úplného fyzického rozpadu, a že tedy vstupem do tohoto území bere veškerá rizika a odpovědnost za případně způsobenou zdravotní či jinou újmu sám na sebe. S odhlédnutím od

tohoto faktu se ovšem orgánu ochrany přírody do budoucna doporučuje, aby ve vybraných jednotlivých případech umožnil vlastníkovu lesa na jeho žádost provedení zásahů, které by riziko pádu či rozlomení některých silně narušených stromů alespoň částečně snížili (přednostně podél veřejných cest a komunikací). Při povolování takové činnosti je však třeba vždy dbát na to, aby při její následné realizaci nedošlo k ohrožení hnízdišního ptactva či zimujících netopýrů a aby byla, pokud možno, upřednostňována varianta seřezání kmene na stojící torzo (s ponecháním části s dutinami) před mnohem radikálnějším kácením.

V PR je zakázáno sbírat či odchytávat rostliny a živočichy kromě výkonu práva myslivosti a rybářství či sběru lesních plodů. Předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody (KrÚ JMK) je třeba k jakýmkoli zásahům do chráněného území, k rušení jeho přirozeného vývoje, poškozování jeho povrchu, rostlinstva či živočišstva a k odnášení jakýchkoli přírodnin, dále ke vstupu mimo lesní cesty a označené stezky (s výjimkou samotných orgánů ochrany přírody a jimi pověřených odborných a vědeckých pracovníků, orgánů státní správy lesů, orgánů bezpečnostních, protipožárních a zdravotnických, lesního personálu, uživatele honitby při výkonu práva myslivosti, odborných pracovníků a posluchačů lesnické fakulty Mendelovy univerzity, a také osob provádějících průzkum nebo výzkum organizovaný zdejšími orgány ochrany přírody v součinnosti s lesnickou fakultou Mendelovy univerzity). Tato omezení vyplývají buď přímo ze zákona, nebo z bližších ochranných podmínek formulovaných ve zřizovacím předpisu.

Přílohy:

M9 – Mapa umístění naučných tabulí a sloupků se státním znakem

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Středem území prochází turisticky poměrně frekventovaná lesní cesta (Kroucená), využívaná zejména pěšími návštěvníky a cyklisty na horských kolech. Ti přitom nemají většinou ani potuchy o existenci této lesnické i botanicky významné lokality. Do budoucna by proto stálo za úvahu umístit do SZ rohu PR (k odbočce Kroucené z lesní cesty Coufava) nějakou obsahově nápaditou naučnou tabuli. Ta by měla být zpracována pokud možno atraktivním způsobem a kromě popisu vegetačních a geomorfologických poměrů v ZCHÚ by mohla obsahovat také vyobrazení zdejších zajímavých přírodních fenoménů a vzácných druhů rostlin i živočichů. Zvýšení informovanosti návštěvníků této lokality by mohlo přispět k tomu, aby si projíždějící bikeři, laická veřejnost i občané města Adamova do budoucna uvědomili, že některé jejich aktivity mohou mít na zdejší předměty ochrany škodlivý dopad (živelné pojezdy horských kol, trhání vzácných rostlin, případné krádeže odumřelé dřevní hmoty apod.) a mohli tak této okolnosti přizpůsobit své chování.

Přílohy:

M9 – Mapa umístění naučných tabulí a sloupků se státním znakem

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Existují výsledky inventarizačních průzkumů zpracované v minulosti, které se týkají stromů, keřů, trav, bylin, kaprad'orostů a fytoecologie (Friedl, Bučková, Vorel) a dále průzkumů mykologických zabývajících se skupinou makro-mycetů (Běťák, Dvořák, Vágner). V širším kontextu zde proběhl také dlouhodobější výzkum zaměřený na výskyt lejska malého ve

vybraných lesních rezervacích (Růžička). Je tedy žádoucí tyto údaje aktualizovat (výzkum lejska stále probíhá). Dále přichází v úvahu provedení inventarizačního průzkumu ptactva, různých skupin bezobratlých živočichů, obojživelníků, plazů, nižších rostlin, lišejníků a mechů.

Rezervace má velký význam především z hlediska sledování dynamiky vývoje lesních ekosystémů a procesů jejich dlouhodobé regenerace. Díky dlouhodobému ponechání území bez lesnických zásahů lze v ZCHÚ studovat návaznost jednotlivých vývojových stádií a fází různých typů lesních společenstev. Výzkumem v tomto směru se dlouhodobě zabývají akademičtí pracovníci Mendelovy univerzity v Brně.

Krom sledování vývoje lesních společenstev trvale ponechaných samovolnému vývoji je v PR potřebné provést také inventarizaci fruktifikujících jedlí a dále provádět monitoring zaměřený na efekt a dopad navrhovaných zásahů (vliv drobných oplocenek na odrůstání jedlového náletu pod plodícími stromy i listnatého zmlazení obecně, efektivita zásahů proti PJ, reakce sukcesní plochy a utlačovaných semenáčků na postupné rozvolňování zapojených křovin, vybudování kontrolních oplocenek pro posouzení únosnosti stávajících stavů spárkaté zvěře v dané oblasti aj.), podle jehož doporučení by pak mělo být postupováno v souladu se schváleným plánem péče.

Předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody (KrÚ JMK) je v PR třeba k provádění jakéhokoli výzkumu a průzkumu (s výjimkou případů organizovaných samotným orgánem ochrany přírody v součinnosti s lesnickou fakultou Mendelovy univerzity). Toto omezení vyplývá z bližších ochranných podmínek formulovaných ve zřizovacím předpisu.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Plán péče	-----	22 000
Inventarizační průzkumy	-----	60 000
Individuální ochrana JD a cenných listnáčů	-----	15 000
Likvidace semenáčků PJ, DG, KS, OR	-----	10 000
Jednotlivý výřez KR na kalamitní ploše	-----	50 000
Likvidace mysliveckých zařízení	-----	3 000
Instalace tabule se státním znakem	-----	3 500
Instalace naučné tabule	-----	20 000
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	-----	183 500
Opakované zásahy		
Obnova pruhového značení hranic ZCHÚ	800	8 000
Údržba tabulí se státním znakem	400	4 000
Ruční vytrhávání netýkavky malokvětě	500	5 000
Nátěry proti zvěři	2 000	20 000
Opakované zásahy celkem (Kč)	3 700	37 000
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	-----	220 500

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- Běřák J., 2017: Mykologický průzkum PR Coufavá, závěrečná zpráva, Brno, 27 stran + přílohy
- Botanický ústav Československé akademie věd, 1987: Regionálně fytogeografické členění České republiky, Praha
- Buček A., Lacina J., 2007: Geobiocenologie II., Geobiocenologická typologie krajiny České republiky, MZLU Brno
- Culek M. a kol, 1996: Biogeografické členění České republiky, ENIGMA (pro MŽP), 590 stran, Praha
- Danihelka J., Chrtek J., Kaplan Z., 2012: Checklist of vascular plants of the Czech Republic, Preslia 84: 647-811
- Demek J. a kol., 1987: Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Academia, Brno
- Friedl M., 2016: Botanický inventarizační průzkum, Přírodní rezervace Coufavá, Kú JMK, 37 stran + přílohy

- Hejda R., Farkač J., Chobot K. (eds.) 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí, Příroda, Praha, 36: 1-612
- Holec J., Beran M. (eds.), 2006: Červený seznam hub (makromycetů) České republiky – Příroda, Praha, 24: 1-282
- Chobot K., Němec M., (eds.) 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci – Příroda, Praha, 34: 1-182
- Chytrý M. a kol., 2000: Katalog biotopů České republiky, AOPK ČR, Praha
- Neuhäuslová Z., Moravec J. a kol. (1997): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia Praha
- Průša E., 2001: Pěstování lesů na typologických základech. Lesnická práce s.r.o., Praha
- Růžicka, T. a kol., 2020: Zpráva z kroužkování lejska malého v maloplošných zvláště chráněných územích v CHKO Moravský kras a jeho okolí 2017–2020, Brno, 17 stran
- Quitt E., 1970: Mapa klimatických oblastí ČSSR. Kartografické nakladatelství, Praha
- Slavík B. (ed.), 1987: Regionálně fytogeografické členění ČR. – Příloha (mapa). In: Hejný S., Slavík B. (eds.): Květena ČSR I, Academia, Praha
- Skalický V., 1988: Regionálně fytogeografické členění. In: Hejný S., Slavík B. (eds.): Květena České socialistické republiky, sv. 1, str. 103-121, Praha
- Straka P., 2010: Plán péče o Přírodní rezervaci Coufava na období 2010-2022, Brno, 25 stran + přílohy
- Mapa katastru nemovitostí /DKM/ Základní mapa České republiky, Státní mapa odvozená, Ortofotosnímek území © ČÚZK
- ÚHÚL Brandýs nad Labem, 2020: Typologická mapa, OPRL, ÚHÚL Brandýs nad Labem
- webové stránky ÚSOP, ÚHÚL, HEIS VÚV
- ústní a písemná sdělení a připomínky pracovníků Krajského úřadu Jihomoravského kraje, AOPK ČR a Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny, 2021
- vlastní terénní šetření 2021

4.3 Seznam používaných zkratek

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

EVL – evropsky významná lokalita

KrÚ JMK – Krajský úřad Jihomoravského kraje

LHC – lesní hospodářský celek

LHO – lesní hospodářská osnova

LHP – lesní hospodářský plán

LT – lesní typ

MZD – meliorační a zpevňující dřeviny

OPRL – Oblastní plán rozvoje lesa

PCHS – podsoubory cílového hospodářského souboru

PDS – přírodě blízká druhová skladba

PO – ptačí oblast

PR – přírodní rezervace

PUPFL – pozemky určené k plnění funkcí lesa

SLT – soubor lesních typů

UKT – univerzální kolový traktor

ÚHÚL – Ústav hospodářské úpravy lesa

ÚSES – územní systém ekologické stability

ÚSOP – Ústřední seznam ochrany přírody

ZCHÚ – zvláště chráněné území

Používané zkratky názvů dřevin jsou v souladu s vyhláškou č. 84/1996 Sb.

4.4 Plán péče zpracoval:

LESPROJEKT BRNO, a.s.

LESPROJEKT BRNO, a.s.
Jezuitská 13
602 00 Brno

Podpisy:

razítko:

.....
Ing. Roman Pospíšil
ředitel a.s.

.....
Ing. Darek Brzobohatý
projektant

V Brně dne 12. 4. 2021

4.5 Schválení orgánem ochrany přírody

Potvrzení o schválení plánu péče o přírodní rezervaci Coufava na období 2022 – 2031.

V Brně dne 23. 7. 2021

Podpis:

razítko:

5. Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území.....	2
1.1 Základní identifikační údaje	2
1.2 Údaje o lokalizaci území.....	2
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	2
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	3
1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími	3
1.6 Kategorie IUCN	3
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	3
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	3
1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav	4
1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu.....	6
1.9 Cíl ochrany	6
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	7
2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů.....	7
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti	15
2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	22
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	23
2.4.1 Základní údaje o lesích	23
2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	24
2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody	25
2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích	25
2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup.....	25
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	27
3. Plán zásahů a opatření	28
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	28
3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání.....	28
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	32
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	33
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	34
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	35
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	35
3.6 Návrhy na vzdělávací využití území	37
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	37
4. Závěrečné údaje.....	39
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací).....	39
4.2 Použité podklady a zdroje informací	39
4.3 Seznam používaných zkratk	40
4.4 Plán péče zpracoval:	42
4.5 Schválení orgánem ochrany přírody	42
5. Obsah.....	43

Součástí plánu péče jsou dále tyto přílohy

Textové přílohy:	Příloha I. – Připomínky dotčených subjektů k návrhu plánu péče
	Příloha II. – Protokol o schválení plánu péče
Tabulky:	Příloha T1 – Rámcové směrnice péče o les podle souboru lesních typů
	Příloha T2 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich
Mapy:	Příloha M1 – Orientační mapa s vyznačením území
	Příloha M2 – Letecký snímek s vyznačením ZCHÚ a jeho ochranného pásma
	Příloha M3 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma
	Příloha M4 – Mapa dílčích ploch a objektů
	Příloha M5 – Lesnická mapa porostní
	Příloha M6 – Lesnická mapa typologická
	Příloha M7 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů
	Příloha M8 – Mapa navržených zásahů a opatření v lesních porostech
	Příloha M9 – Mapa umístění naučných tabulí a sloupků se státním znakem
	Příloha M10 – Legenda k lesnickým mapám
Fotodokumentace:	Ing. Brzobohatý (obr. 11-6, 9-25, 35, 37, 68, 76-79, titulní strana)
	Ing. Možný (obr. 7, 8, 26-34, 36, 39, 46-48, 51, 54-67, 69, 71, 72, 75, 80-88)
	Ing. Friedl (obr. 50, 52, 53)
	Ing. Straka (obr. 49)
	Mgr. Běťák (obr. 40-45)
	Josef Lubomír Hlásek (zakoupeno KrÚ JMK – obr. 70)
	p. Čapek (zakoupeno KrÚ JMK – obr. 73)
	neznámý autor (obr. 74)

Příloha I – Připomínky dotčených subjektů k návrhu plánu péče

Možný Jaroslav

Od: Dobrovolný Lumír <Lumir.Dobrovolny@slpkrtiny.cz>
Odesláno: středa 14. července 2021 6:32
Komu: Možný Jaroslav
Předmět: plány péče

Vážený pane inženýre,

K návrhům plánů péče (PR Bayerova, Coufavá, Jelení skok, Malužín, Rakovec, U Nového hradu a PP Kněžnice) nemáme zásadní připomínky. Poznámky z polesí jsou uvedeny níže. K pozn. Ing. Březiny dodávám, že revír Vranov byl VŠZ předán až po 2. sv. válce.

Ing. Březina:

Jelení skok

str.11 Chybný porost 11D06 (neexistuje) patří 11D05.

str. 18 Posoudit zda v roce 1923 byl Jelení skok předán škole.

str. 32 Likvidaci nebo revitalizaci bývalých strážních domků potažmo jednání s vlastníkem by měl zajistit Kraj

str. 36 Staré posedy již necháme k zetlení.

Ing. Podlipný:

Jen mě zarážejí na několika místech uváděná „stáda muflonů“, tam se zrovna objevují nepravdělně. Říkal jsem to i Ing. Možnému.

Ing. Halámka:

Jelikož se PR Rakovec a Nový hrad nachází u hranic honiteb, měl by se orgán ochrany přírody zajímat o stavy zvěře v sousedních honitbách/Lesy města Brna, pronajatá honitba LČR/, jinak je naše snaha o snížení stavů zvěře málo účinná. Černá zvěř dělá škody též vytrháváním semenáčků.

S pozdravem

Ing. Lumír Dobrovolný, Ph.D.
vedoucí oddělení rozvoje a pedagogiky

- MENDELU
- Školní lesní podnik
- Masarykův les
- Křtiny

Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny
Mendelova univerzita v Brně

Křtiny 175 / 679 05 Křtiny
M +420 731 623 185
lumir.dobrovolny@slpkrtiny.cz, www.slpkrtiny.cz

KRAJSKÝ ÚŘAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Odbor životního prostředí

Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

KUJMP02B0A03

Váš dopis zn.: ---
Ze dne: ---
Č. j.: JMK 111368/2021
Sp. zn.: S – JMK 82811/2021 OŽP/Mož
Vyřizuje: Možný
Telefon: 541651557
Počet listů: 1
Počet příloh/listů: 0
Datum: 23.07.2021

Dle rozdělovníku

Protokol o schválení plánu péče o přírodní rezervaci Coufavá

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí, jako příslušný orgán ochrany přírody (dále také „KrÚ JMK“) na základě ustanovení § 77a odst. 4 písm. e) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon“),

s c h v a l u j e

v souladu se zněním § 38 zákona plán péče pro zvláště chráněné území **přírodní rezervaci Coufavá** a její ochranné pásmo na období 2022-2031.

Zdejší orgánem ochrany přírody bylo nejdříve vydáno oznámení o možnosti seznámit se s návrhem plánu péče, které bylo zveřejněno na portálu veřejné správy (08.06.2021), vyvěšeno na úřední desce Obecního úřadu Vranov (08.06.2021 – 23.06.2021) a zasláno Školnímu lesnímu podniku „Masarykův les“ Křtiny (dále také „ŠLP Křtiny“) jako výhradnímu vlastníkovu pozemků v tomto chráněném území (dopis č. j. JMK 82823/2021 ze dne 08.06.2021). Schvalujícím orgánem byla v tomto oznámení stanovena lhůta pro uplatnění připomínek vlastníků pozemků a dotčených obcí, a to do 15.07.2021.

V uvedené lhůtě obdržel KrÚ JMK pouze vyrozumění ŠLP Křtiny v tom smyslu, že vlastník lesa nemá vůči projednávaným návrhům plánů péče (PR Bayerova, Coufavá, Jelení skok, Malužín, Rakovec, U Nového hradu a PP Kněžnice) žádné zásadní připomínky (e-mail ze dne 14.07.2021), připojuje však k tomuto svému vyjádření několik drobných postřehů vedoucích polesí. Podnět vedoucího polesí Vranov Ing. Březiny k PR Jelení skok související i s ostatními rezervacemi na vranovském polesí byl vypořádán následujícím způsobem:

Na zpochybnění informace o historii majetkové držby ve smyslu nabytí vranovských lesů v roce 2023 bývalou Vysokou školou zemědělskou (dle informací ŠLP došlo k tomuto převodu až po 2. světové válce) bylo reagováno úpravou textu v příslušné pasáži plánu péče (str. 17).

Po vypořádání připomínky vedoucího polesí, provedení opravy ve výše uvedeném smyslu a po doplnění fotodokumentace mohl tedy KrÚ JMK plán péče v takto upraveném znění schválit.

Schválený plán péče o přírodní rezervaci Coufava je odborným a koncepčním dokumentem, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu tohoto zvláště chráněného území navrhuje pro období 2022-2031 realizaci konkrétních opatření na zachování nebo zlepšení stavu zdejších předmětů ochrany.

Schválený plán péče bude sloužit jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů (např. pro lesní hospodářský plán) a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Zároveň navrhuje i opatření v ochranném pásmu zvláště chráněného území za účelem zabezpečení přírodní rezervace před nepříznivými vlivy okolí.

S ohledem na výše uvedené považujte návrh plánu péče o přírodní rezervaci Coufava pro období 2022-2031 za schválený.

Mgr. Petr Mach

vedoucí oddělení ochrany přírody a krajiny

Krajský úřad Jihomoravského kraje
odbor životního prostředí
Žerotínovo nám. 3
601 82 Brno
-10-

Obdrží:

1. Školní lesní podnik „Masarykův les“ Křtiny, Křtiny 175, 679 05 Křtiny (CD, kopie plánu péče)
2. Obec Vranov, Vranov 24, 664 32 Vranov (CD)
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR – Regionální pracoviště Jižní Morava, Kotlářská 51, 602 00 Brno (CD)
4. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Sbírka listin Ústředního seznamu ochrany přírody, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov (CD, originál plánu péče)

Příloha T1 – Rámcové směrnice péče o les podle souboru lesních typů

Přírodní lesní oblast		30 – Dražanská vrchovina							
Hospodářský soubor 446I	Cílové hospodářství		45 – Živná stanoviště středních poloh 41 – Exponovaná stanoviště středních poloh 01 – Mimořádně nepříznivá stanoviště		Produkce (AVB)				
	Účelové hospodářství v PR.				BK 28-32, HB 20, JD 28, DBZ 26-30, SM 30				
	Souč. porosty		bukové (smíšené)		Funkční zaměření	ochrana přírody a krajiny	(ha)	Výměra	(%)
PCHS / SLT (LT)	45a: 3H, 3B, 3D, 3S 45b: 4B, 4H přiřazení: 41c (3Se), 41g (3Be, 3A, 4A, 3D9), 01q (3J)						21,80	100	
Kategorie lesa		Hospodářský tvar		Hospodářský způsob					
les zvláštního určení (§ 8, odst. 2, písm. a) a d)		vysoký		-		trvalé ponechání samovolnému vývoji			
Zákonné ustanovení (zákon č.289/1995 Sb.)				Základní hospodářská doporučení (vyhláška č.298/2018 Sb.)					
Maximální velikost holé seče (§31, odst. 2)		-----		Obmýtí		fyzický věk	Obnovní doba	nepřetržitá	
Maximální šířka holé seče (§31, odst. 2)		-----		Počátek obnovy		-	Návratná doba	-	
Doba zajištění lesních porostů (výjimka - §31, odst. 6)		-----		Minimální podíl MZD		80 % (3J – 90 %)			
Minimální počty prostokořenného sadebního materiálu				Meliorační a zpevňující dřeviny					
dle Přílohy č.6 k vyhlášce č. 139/2004 Sb.				dle Přílohy č. 2 k vyhlášce č.298/2018 Sb. (s vyloučením GND)					
Cílová druhová skladba:		BK 8, DBZ 1, HB 1, JD, KL, JV, JL, JLH, JS, LP, LPV, TR, BR, BB, JR, OS, JIV, BO, KR				Maximální podíl GND: -----			
Odchylky od modelu:									
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty:									
Zachování funkčnosti ekosystému starého listnatého lesa, jeho pestré druhové skladby, zachování případně zvýšení podílu JD, redukce nárostů KR, odstranění vtroušených GND. Zajištění dostatečného množství odumřelé dřevní hmoty ve všech typech porostů (rovnoměrně po celé ploše). Trvalé ponechání samovolnému vývoji.									
Obnovní postup:									
Trvalé ponechání samovolnému vývoji. Případná skupinkovitá podsadba JD.									
Způsob obnovy:									
Trvalé ponechání samovolnému vývoji s očekávanou přirozenou obnovou. Případné podsadby JD či dosadby listnáčů ručně, sadbou jamkovou, zalesnění obtížněji zalesnitelných ploch krytokořennou sadbou. Předpoklady přirozené obnovy DBZ, JD průměrné, u LP, KL, BK, HB dobré.									
Péče o kultury:									
Trvalé ponechání samovolnému vývoji. Mechanická ochrana zmlazení proti zvěři oplocenkami, pod porostem lze použít nátěry (nástřiky) repelenty (vhodné 2x ročně). U zmlazení a případných podsadeb JD ochrana individuální oplůtky. Dle možnosti odstranění zmlazení DG, PJ, KS, OR (SM) a redukce KR.									
Výchova porostu:									
Trvalé ponechání samovolnému vývoji.									
- mladé: Trvalé ponechání samovolnému vývoji, v případě potřeby redukce KR, DG a PJ.									
- dospívající: Trvalé ponechání samovolnému vývoji.									
Opatření ochrany lesů:									
Ohrožení suchem, potencionální eroze půdy na prudkých svazích. Neodstraňovat doupné stromy, souše, kmenová torza, vývraty a zlomy (s výjimkou kácení nebo bezpečnostního ořezu nebezpečných jedinců podél veřejných komunikací). S ohledem na bezzásahový režim není přípustná ani nahodilá těžba vtroušených jehličnanů.									
Meliorace:									
Biologická při respektování bezzásahového režimu.									
Zajištění mimoprodukčních funkcí lesa:									
Především zajištění ochrany jednotlivých složek ekosystému starého listnatého lesa. Funkční potenciál průměrný, protierozní a infiltrační ekologická funkce – zajištěny existencí stanoviště vhodné, stabilního a zapojeného porostu. Ekologická stabilita nadprůměrná.									
ÚSES:									
Ochrana původní fytoocenózy, trvalé ponechání samovolnému vývoji. Nevysazovat GND.									
Doporučené těžebně – dopravní technologie:									
Trvalé ponechání samovolnému vývoji. Případné výřezy KR a GND motomanuálně.									

Příloha T2 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

označení JPRL	dílčí plocha	výměra dílčí plochy (ha)	číslo rámcové směrnice / porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin %	průměrná výška porostu (m)	stupeň přirozenosti	doporučený zásah*	m ³	naléhavost	poznámka
13Aa1	1	0,08	4461	BK	90	2	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	Různověké nárosty BK, KR, kmenová torza JS, KL, SM, DBZ, JR, JD+. V severovýchodním okraji potok Coufává. Trvale ponechat samovolnému vývoji. Koryto potoka zachovat v přirozeném stavu bez jakýchkoli regulací a úprav.
				KR	10						
13Aa2	2	0,65	4461	BK	99	3	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji. Likvidace semenáčků DG.		- naléhavý	Různověké nárosty BK, KR s ojedinělými semenáčky JD silně poškozenými zvěří. Výstavky a kmenová torza BK, JIV, TR, BB, DG+. Trvale ponechat samovolnému vývoji. Likvidace semenáčků DG.
				KR	1						
13Aa8a	8a	0,56	4461	BK	75	28	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	Mladší listnatá kmenovina BK, HB, místy se zmlazením BK. Trvale ponechat samovolnému vývoji.
				HB	15						
				LP	7						
				JV	3						
13Aa11	11	0,19	4461	BK	95	31	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	Prořídí listnatá kmenovina s převahou BK, místy se zmlazením BK, JD, nárosty KR a ojedinělými semenáčky DBZ, LPV, SM, LP, DBZ+. V severovýchodním okraji potok Coufává. Trvale ponechat samovolnému vývoji. Koryto potoka zachovat v přirozeném stavu bez jakýchkoli regulací a úprav.
				KL	5						
13Aa17a	17a	6,64	4461	BK	74	33	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji. Likvidace semenáčků DG.		- naléhavý	Rozsáhlá kmenovina BK, DBZ, místy se zmlazením BK, HB, BB, JD a ojedinělými semenáčky DG, MD+. V jihozápadním okraji potok Coufává s levobřežním přítokem vyvěrajícím v prameništi U Zdravé vody. Trvale ponechat samovolnému vývoji. Likvidace semenáčků DG. Koryto potoků a prameniště zachovat v přirozeném stavu bez jakýchkoli regulací a úprav.
				DBZ	10						
				HB	5						
				JD	5						
				KL	3						
				JS	1						
				BO	1						
				SM	1						
13Aa17b/8b	8b	1,60	4461	BK	55	22	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji. Likvidace semenáčků DG, KS.		- naléhavý	Smíšená mladší kmenovina BK, HB, místy s různověkým zmlazením-podrostem BK, HB silně poškozeným zvěří a ojedinělými semenáčky DG, KS. V horní etáži výstavky BK, DBZ. Obě etáže trvale ponechat samovolnému vývoji. Likvidace semenáčků DG, KS.
				HB	30						
				LP	11						
				DBZ	2						
				JS	1						
				MD	1						
	17b	0,18	4461	BK	58	29		Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	
				DBZ	40						
				JD	1						
				BO	1						

13Aa152	152	0,40	-	-	-	-	-	Běžná údržba.		odložitelný	Nezpevněná kamenito-hlinitá lesní cesta 2L2, v místě průtoku potoka Coufava spárovaná kamenná zídka s propustkem. Z hlediska ochrany přírody nevyžaduje žádnou specifickou péči. Možno provádět běžnou údržbu a drobné opravy, přitom je třeba zachovat její stávající parametry, charakter povrchu i původní vzhled opěrné zidky (místní kamenivo). Po obou stranách cesty lze po dohodě s orgánem ochrany přírody provádět dle potřeby výřez mladých náletových dřevin (kácení vzrostlých stromů vyloučeno).
13Ca2	2	0,50	446l	BK	90	3	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	Prořídle nárosty BK, KR, místy se zmlazením DBZ, JLH silně poškozeným zvěří a ojedinělými semenáčky PJ, DG, OR. Výstavky BK. V okraji severního segmentu nevyužívané slanisko, v okraji jižního segmentu rozpadající se myslivecký posed. Trvale ponechat samovolnému vývoji. Likvidace semenáčků PJ (s provedením opatření proti jeho výmladnosti), DG (včetně fruktifikujících stromů v OP), OR. Likvidace slaniska a posedu.
				TR	5				naléhavý		
				KR	5			Likvidace semenáčků PJ, DG, OR. Likvidace slaniska a posedu.		vhodný	
13Ca8	8	0,95	446l	BK	45	22	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	Mladší listnatá kmenovina, místy se zmlazením BK. Výstavky BK, LP. Trvale ponechat samovolnému vývoji.
				LP	35						
				HB	18						
				DBZ	2						
13Ca17	17	2,84	446l	BK	84	34	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	Prořídla kmenovina BK, DBZ, místy se zmlazením BK, HB. V severovýchodním okraji drobný sezónní potůček vyvěrající v prameništi nad Mokrým žlíbkem. Trvale ponechat samovolnému vývoji. Koryto potůčku a prameniště zachovat v přirozeném stavu bez jakýchkoli regulací a úprav.
				DBZ	10						
				LP	3						
				HB	2						
				JD	1						
14Ba2	2	2,00	446l	BK	50	3	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	Kalamitní plocha po vichřici Antonín s nárosty BK, KR a ojedinělými semenáčky dřevin PDS silně poškozenými zvěří. Výstavky a kmenová torza BK, BB, BR, PJ+. Trvale ponechat samovolnému vývoji. Likvidace semenáčků PJ (s provedením opatření proti jeho výmladnosti). Jednotlivý výřez KR (s provedením opatření proti jejich výmladnosti) cílený na uvolnění utlačených semenáčků PDS.
				KR	40				naléhavý		
				HB	5					odložitelný	
				LP	3			Likvidace semenáčků PJ.			
				JIV	2			Jednotlivý výřez KR.			
14Ba7a	7a	0,25	446l	BK	98	27	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	Mladší kmenovina BK, v okraji se zmlazením BK. OS+. Trvale ponechat samovolnému vývoji.
				DBZ	1						
				LP	1						
14Ba17a	17a	4,33	446l	BK	75	31	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	Rozsáhlá kmenovina BK, HB, v okrajích s různověkým zmlazením BK a ojedinělými semenáčky OR. MD+. Trvale ponechat samovolnému vývoji. Likvidace semenáčků OR.
				HB	10				vhodný		
				JD	9						
				DBZ	3			Likvidace semenáčků OR.			
				JL	1						
				KL	1						
				BO	1						

14Ba17b/7b		1,03									
	7b	0,31	446l	BK	70	17	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	V okraji prořídla smíšená kmenovina s různověkým podrostem BK, HB, místy se zmlazením BK a nárosty KR. V okraji dřevěný myslivecký posed. Obě etáže trvale ponechat samovolnému vývoji.
				HB	25						
				LP	5						
	17b	0,72	446l	BK	75	30	3	Trvalé ponechání samovolnému vývoji.		-	
				HB	10						
				DBZ	10						
				BO	3						
				JD	2						

stupně přirozenosti:

1 – les původní (prales)

2 – les přírodní

3 – les přírodě blízký

4 – les nově ponechaný samovolnému vývoji

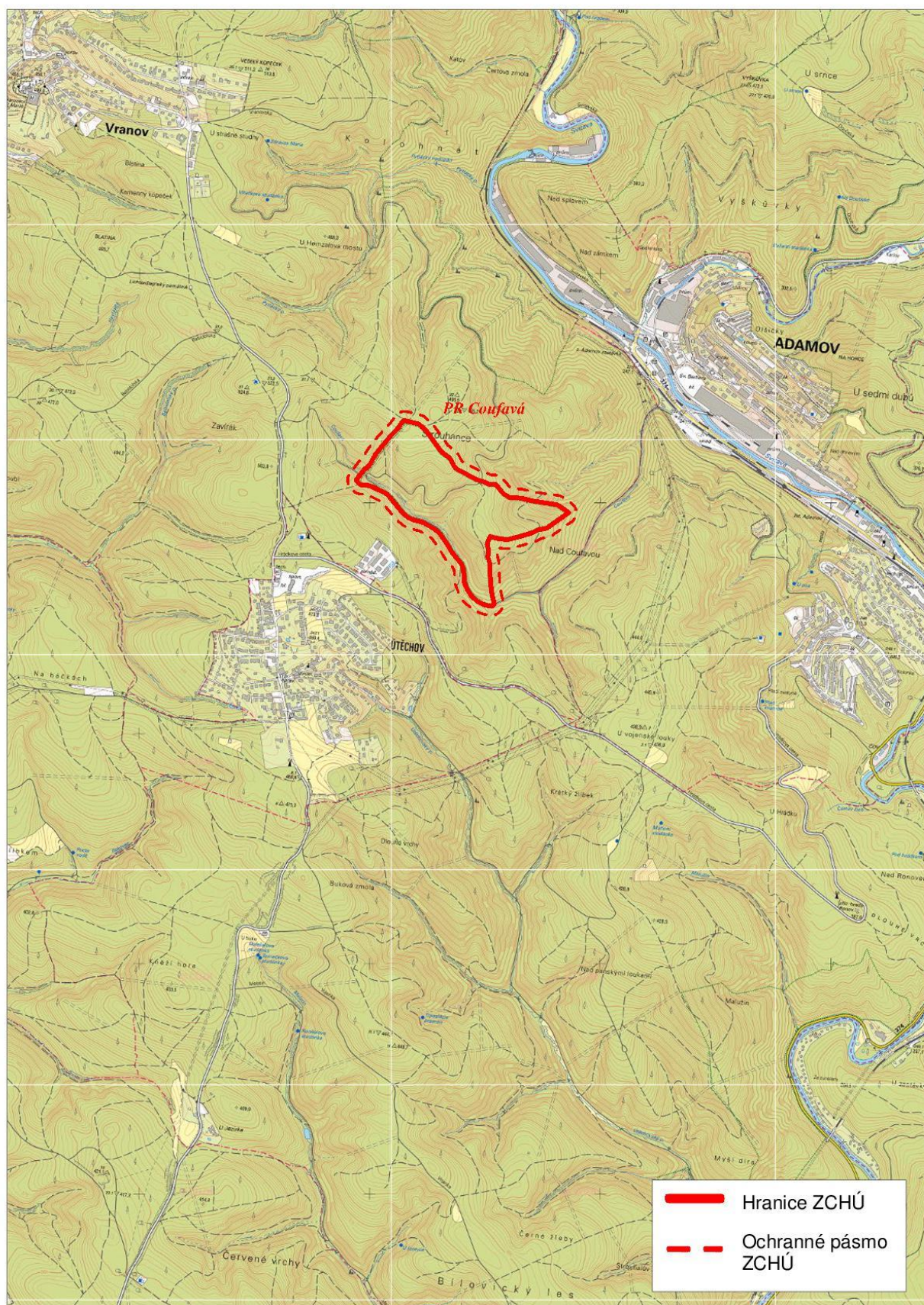
5 – les významný pro biodiverzitu

6 – les produkční - stanovištně původní

7 – les nepůvodní

*Hodnoty m^3 jsou uvedeny bez kůry.

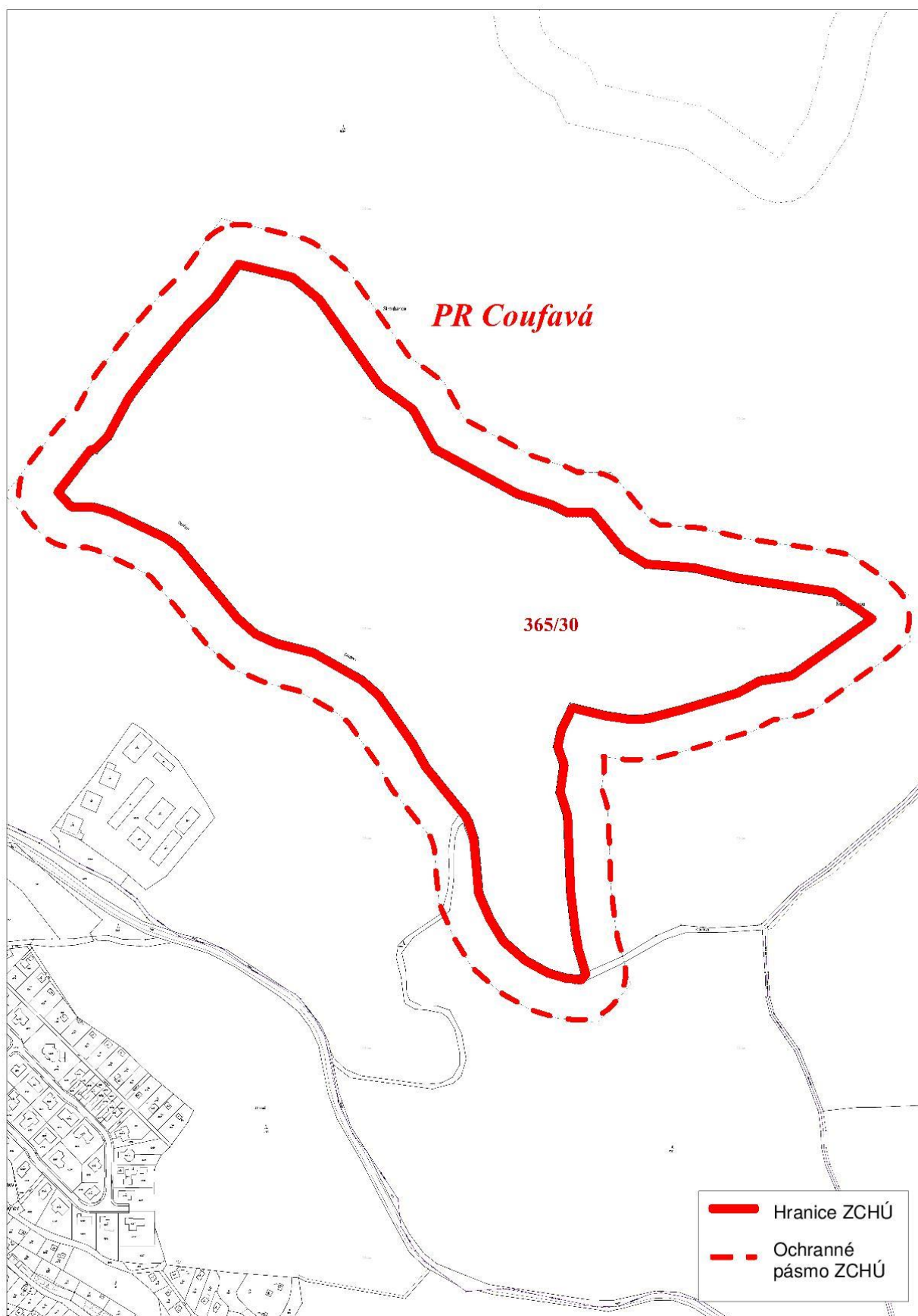

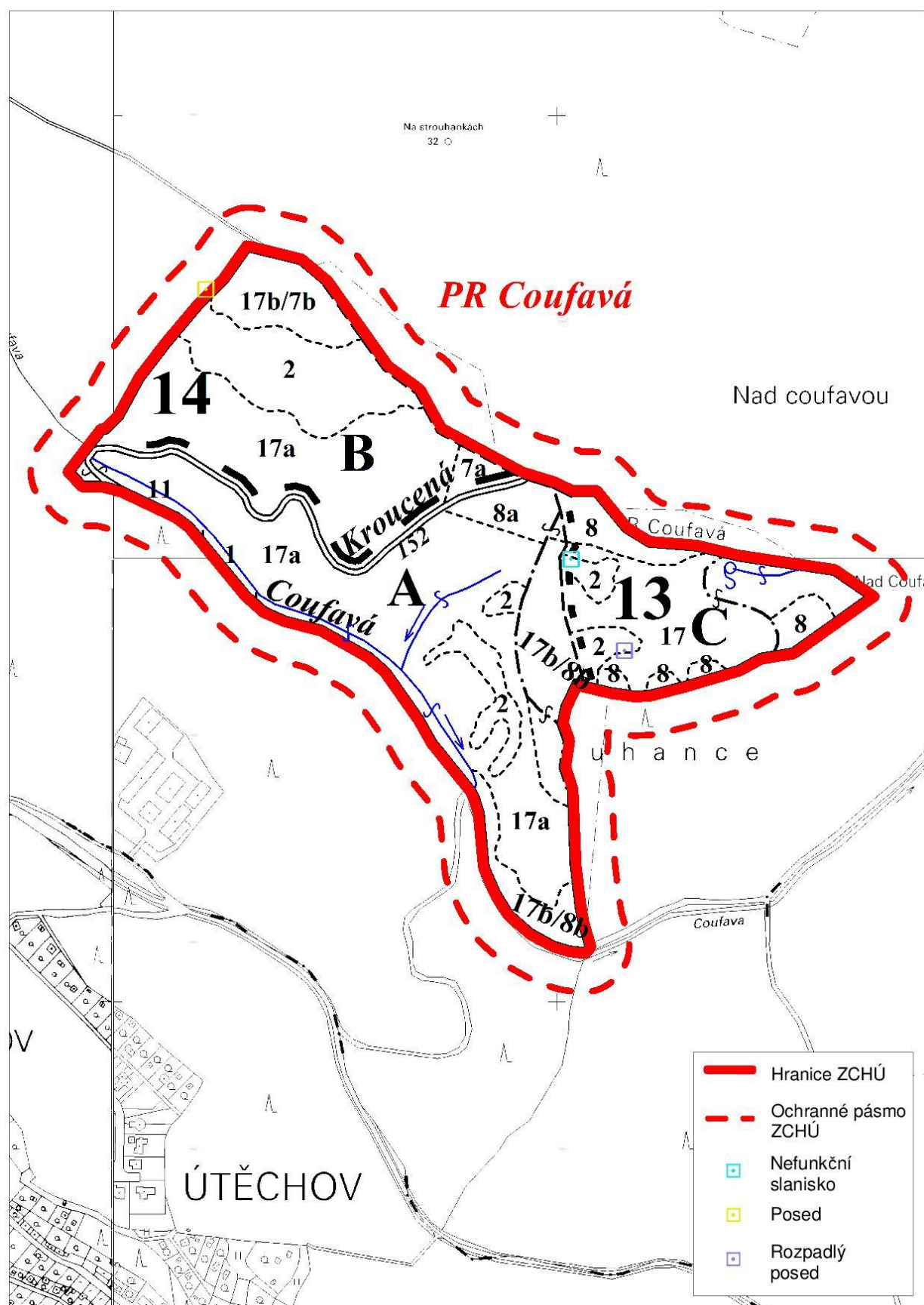

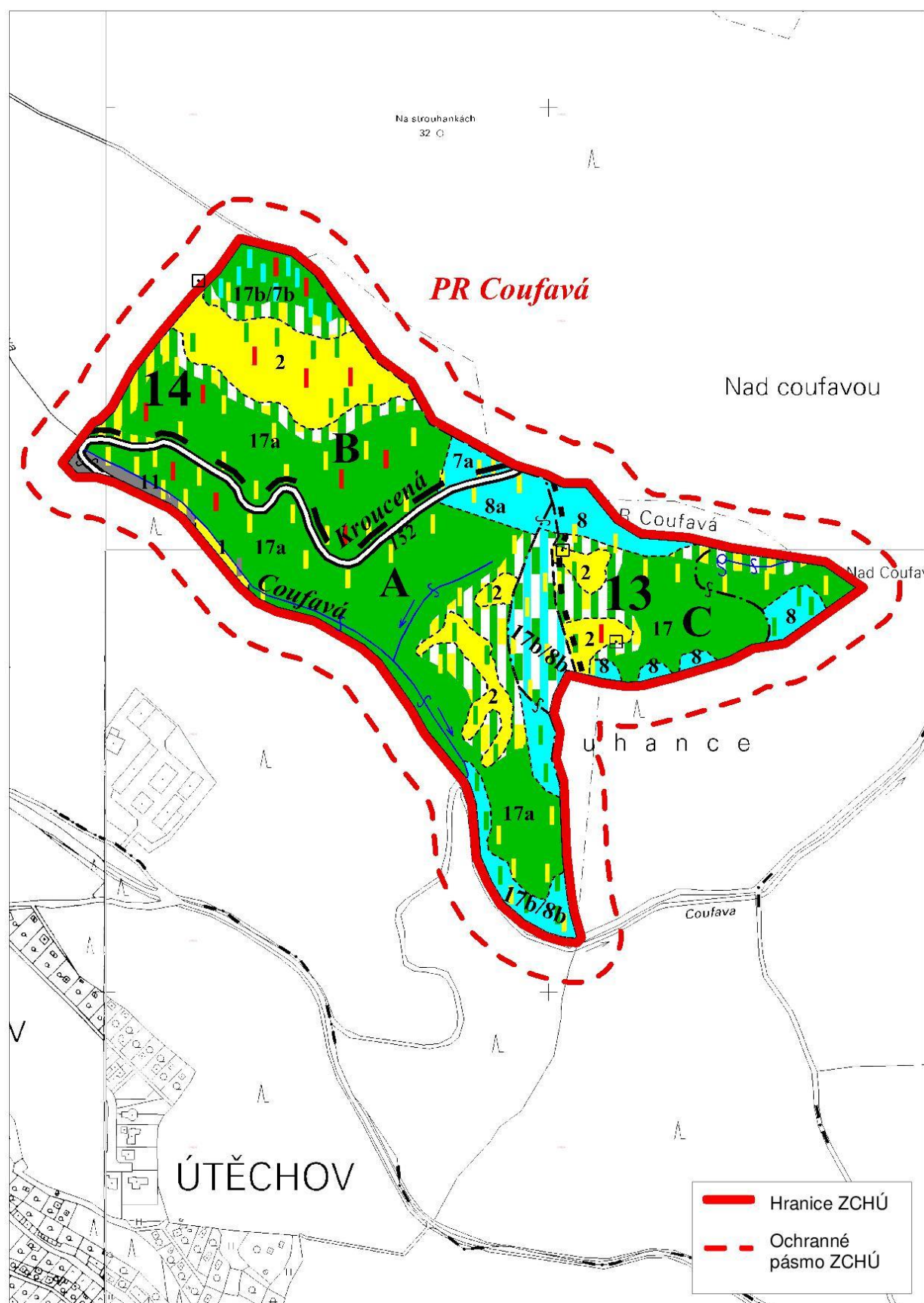

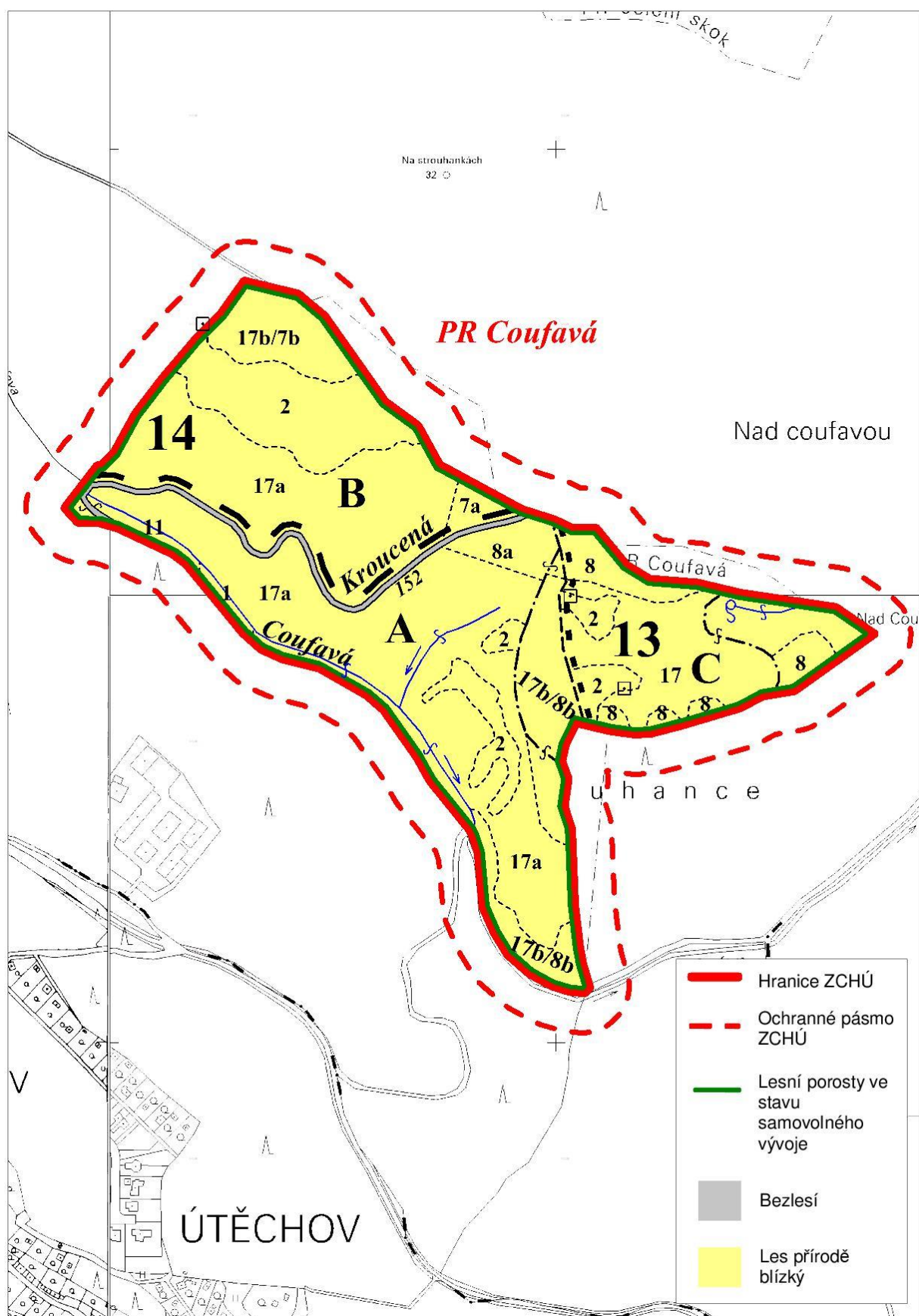

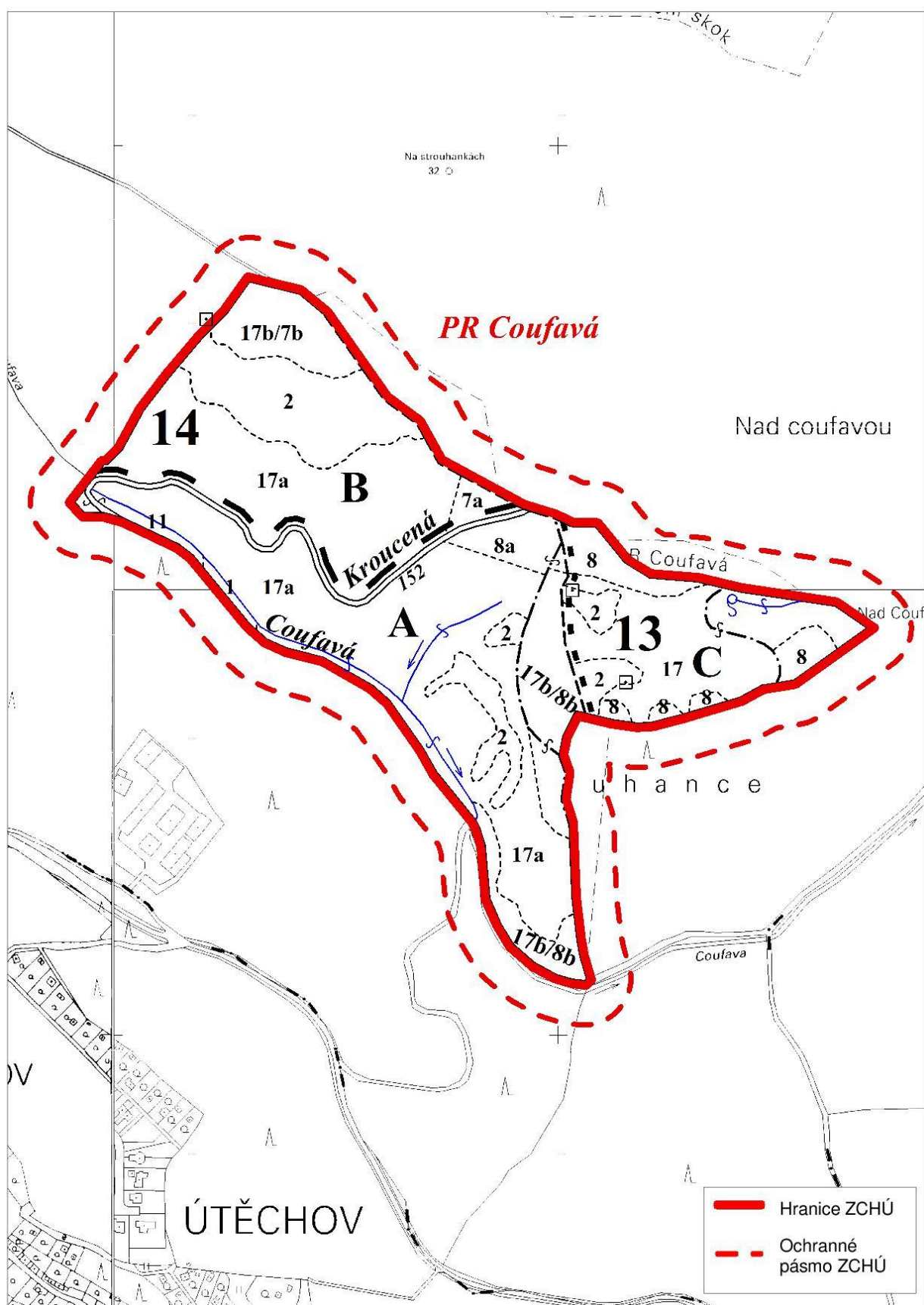

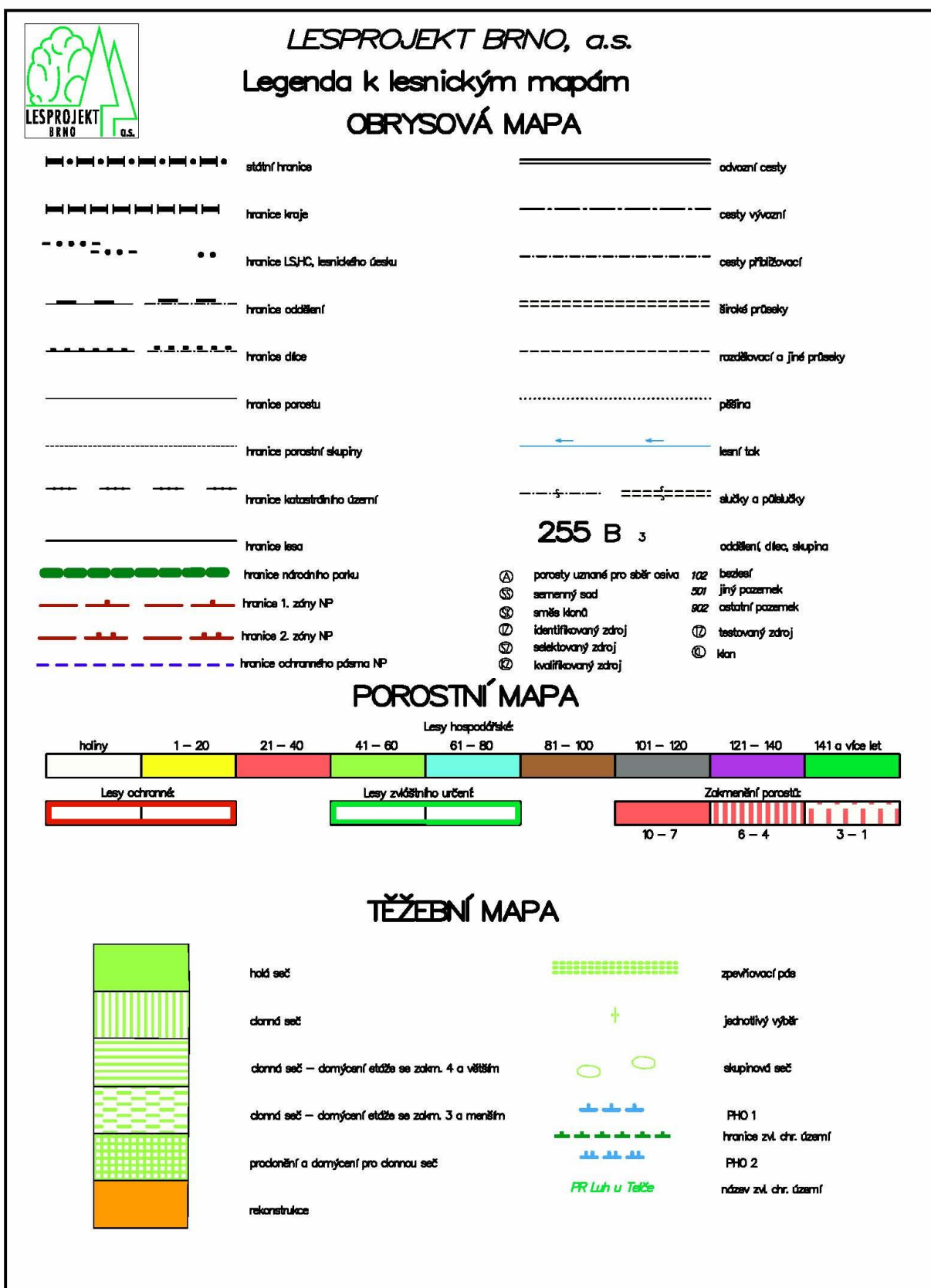

Fotodokumentace:

obr. 1 – nárosty BK, HB, KR ve žlebu podél lesní cesty Coufavá

obr. 2 – buková kmenovina s vtroušenou jedlí bělokorou

obr. 3 – jedna z mála odrostlých mladých jedlí

obr. 4 – zmlazení jedle se v ZCHÚ objevuje jen zcela výjimečně a je likvidováno zvěří

obr. 5 – husté zmlazení BK bohužel spasené ve výšce cca 15 cm stádem muflonů

obr. 6 významné škody rytím a požíráním žaludů působí v PR rovněž černá zvěř

obr. 7 – zalehlý divočák

obr. 8 – jistící muflonka

obr. 9 – mělký žleb s mohutnými buky

obr. 10 – jednou z nejdůležitějších součástí lesního ekosystému je tlející dřevní hmota

obr. 11 – prameniště s kalištěm v Mokrému žlábku

obr. 12 – menší vývratiště s různověkými nárosty BK, HB, KR

obr. 13 – rozsáhlé vývratiště po větrné kalamitě v severní části PR poměrně rychle zarostlo BK, HB a křovinami

obr. 14 – keře zde místy vytvářejí souvislé skupiny

obr. 15 – nežádoucí je šíření bezu černého do prosvětlených porostních okrajů v okolí kalamitní

obr. 16 – lesní cesta Kroucená s opěrnou kamennou zídkou a trubním propustkem

obr. 17 – nežádoucí výstavky DG a MD v ochranném pásmu při SV hranici PR

obr. 18 – skupinka jedle bělokoré v ochranném pásmu ZCHÚ, v pozadí MD kmenovina

obr. 19 – vtroušené smrky v protisvahu za lesní cestou Coufává

obr. 20 – zastoupení SM v OP by bylo vhodné redukovat v rámci výchovných zásahů

obr. 21 – hranice rezervace jsou po celém jejím obvodu označeny červenými pruhy

obr. 22 – na vhodných místech jsou umístěny také tabule se státním znakem

obr. 23 – různověká bučina pod lesní cestou Kroucená

obr. 24 – přibližovací linka v těsné blízkosti ZCHÚ

obr. 25 – šetrně provedená nahodilá těžba v ochranném pásmu PR nad BK zmlazením

obr. 26 – prosychající bučina na prudkém skalkami prostoupeném svahu

obr. 27 – silně rozvolněná přestárlá bučina

obr. 28 – mladší buková doubrava

obr. 29 – předjaří v dubohabřině s drobnými skalními výchozy

obr. 31 – majestátní výstavek BK s mechem obrostlou bází kmene

obr. 30 – skupinka starých buků
v přeštíhlené BK kmenovině

obr. 32 – soliterní starý buk

obr. 33 – suché kmenové torzo

obr. 34 – mohutný vývrát s plodnicemi trouchnice kopytovitého

obr. 35 jedlový kmen
s trouchnatcem pásovaným

obr. 36 – detail plodnice
trouchnatce pásovaného

obr. 37 – typický tvar trouchnatce kopytovitého

obr. 38 – odumřelá dřevní hmota má význam i jako živný substrát pro celou řadu různých druhů mechorostů

obr. 39 – rozpadající se velikán prorůstající lipovými výmladky

obr. 40 – na odumřelém dřevě roste např. bělotroudnatec iberijský

obr. 41 – oranžovec vláknitý

obr. 42 – řasnatka tupovýtrusá

obr. 43 – bránovítec dvoutvarý

obr. 44 – strmělka brvitá

obr. 45 – ronivka sazová

obr. 46 – bučina s lípou a javorem na počátku jara

obr. 47 – jednotlivě smíšený listnatý les

obr. 48 – drobná světlina s kvetoucí slivoní obecnou

obr. 49 – letní bučina

obr. 50 – potůček Coufava

obr. 51 – nadějný nálet buku

obr. 52 – vývratiště po vichřici Antonín uprostřed léta

obr. 53 – místy neprostopné houštiny bezu černého

obr. 54 – semenáček jeřábu ptačího

obr. 55 – pryšec mandloňovitý

obr. 56 – hrachor jarní

obr. 57 – violka lesní

obr. 58 – podbělek šupinatý

obr. 59 – hnilák smrkový

obr. 60 – okrotice dlouholistá

obr. 61 – vemeník dvoulistý

obr. 62 – divizna jižní rakouská

obr. 63 – medovník meduňkolistý

obr. 64 – roháček kozlík

obr. 65 – roháček bukový

obr. 66 – mlok skvrnitý

obr. 67 – slepýš křehký

obr. 68 – ve stromech a kmenových torzech s dutinami hnízdí celá řada druhů ptáků

obr. 69 – datel černý

obr. 70 – lejssek malý

obr. 71 – holub doupňák

obr. 72 – strakapoud velký

obr. 73 – žluna zelená

obr. 74 – netopýr stromový

obr. 75 – veverka obecná

obr. 76 – nefunkční myslivecký posed

obr. 77 – bývalé slanisko

obr. 78 – posed provozovaný na SZ hranici PR

obr. 79 – značená běžkařská trasa v ochranném pásmu u západního výběžku PR

obr. 80 – zimní atmosféra v bukové kmenovině

obr. 82 – v jádrové části PR
roste skupinka třešní ptačích

obr. 81 – popadané kmeny
v okraji kalamitní plochy

obr. 83 – okraj vývratiště uprostřed zimy

obr. 84 – kalamitní plocha

obr. 85 – výstavek BK, bez černý a padlé kmeny

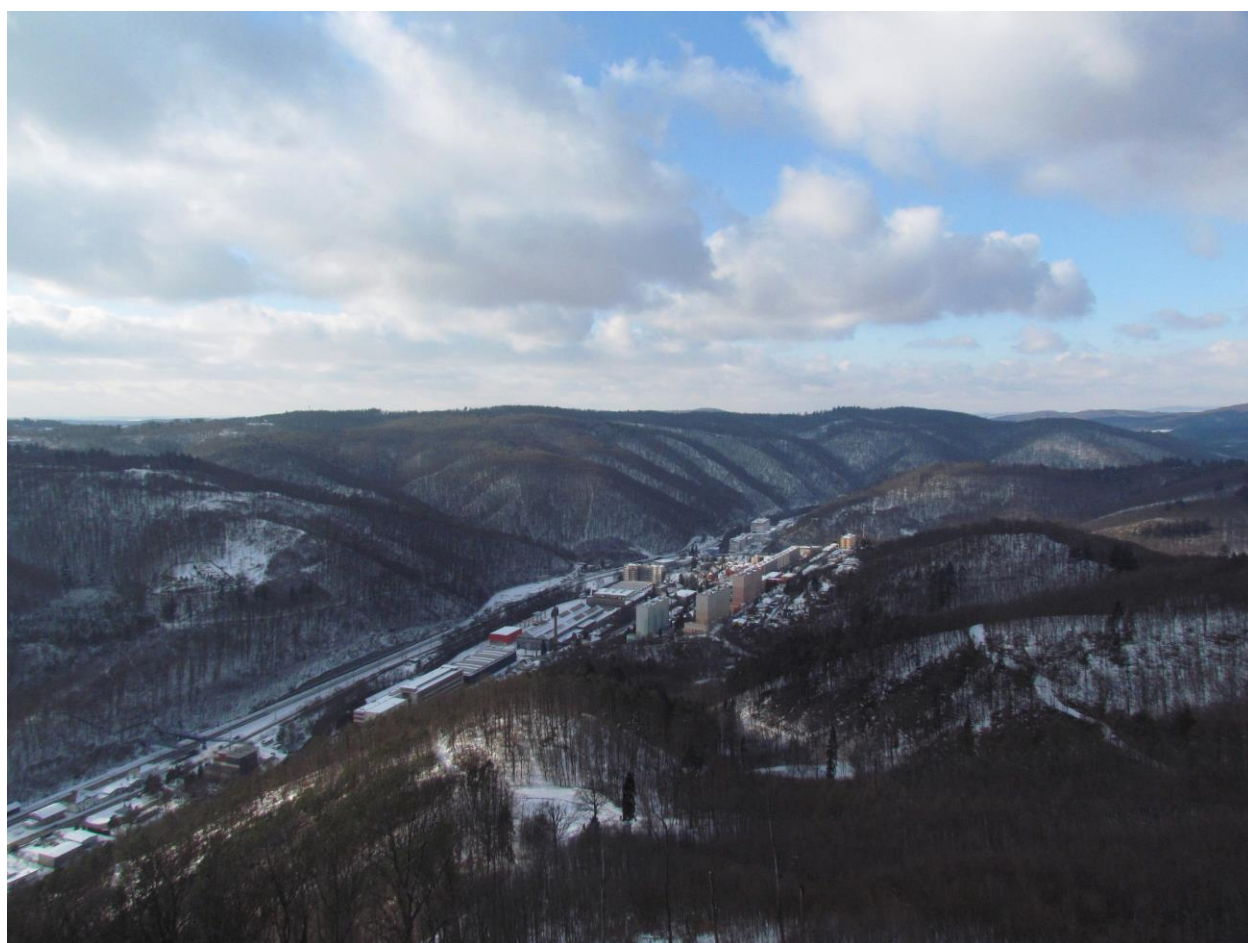

obr. 86 – houštiny křovin

obr. 87 – pohled do vývratiště

obr. 88 – celkové panorama Adamova, Coufavé a Jeleního skoku